

РЕПУБЛИКА СРПСКА  
**Агенција за осигурање Републике Српске**  
**Бања Лука**  
Бана Милосављевића 8/II  
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba  
тел/факс: +387 51 228-910, 228-920



REPUBLIC OF SRPSKA  
**The Insurance Agency of Republic of Srpska**  
**Banja Luka**  
St. Bana Milosavljevića 8/II  
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba  
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

---

**ИЗВЈЕШТАЈ**  
**о стању сектора осигурања у Републици Српској**  
**за период од 01.01.2020. до 30.06.2020. године**

Број: УО – 15/20

Датум: 14.09.2020. године

*Бања Лука, септембар 2020. године*

## САДРЖАЈ

<b>УВОДНА РИЈЕЧ</b> .....	<b>4</b>
<b>1. СТРУКТУРА СЕКТОРА</b> .....	<b>5</b>
<b>2. ОСИГУРАЊЕ</b> .....	<b>6</b>
2.1. Тржиште осигурања .....	6
2.1.1. Учесници на тржишту осигурања .....	6
2.1.1.1. Друштва за осигурање .....	6
2.1.1.2. Заступници и брокери у осигурању .....	8
2.1.1.3. Заштитни фонд Републике Српске .....	8
2.1.1.4. Овлашћени актуари .....	9
2.1.2. Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске .....	9
2.1.3. Тржишна структура и концентрација .....	10
2.1.4. Обрачуната премија по друштвима за осигурање.....	11
2.1.4.1. Обрачуната премија друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској .....	11
2.1.4.2. Обрачуната премија филијала друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ .....	15
2.1.5. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању .....	16
2.1.5.1. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту осигурања у Републици Српској.....	16
2.1.5.2. Премија друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачуната путем заступника и брокера у осигурању .....	17
2.2. Билансна структура .....	18
2.2.1. Биланс стања .....	19
2.2.2. Биланс успјеха .....	23
2.3. Финансијски и технички показатељи .....	26
2.3.1. Обрачун и покривеност техничких резерви прописаним облицима активе.....	26
2.3.1.1. Укупно обрачунате техничке резерве .....	26
2.3.1.2. Обрачун и средства за покриће техничких резерви неживотних осигурања.....	26
2.3.1.3. Обрачун и средства за покриће техничких резерви животних осигурања .....	28
2.3.2. Показатељи о исплаћеним одштетама и другим накнадама из осигурање .....	30
2.3.3. Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио.....	32
2.3.4. Показатељи рентабилност имовине и рентабилности властитих средстава .....	33
2.3.5. Остали показатељи пословања .....	33
<b>3. ДОБРОВОЉНО ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ</b> .....	<b>34</b>
3.1.1. Друштво за управљање добровољним пензијским фондом.....	34
3.1.2. Добровољни пензијски фонд .....	36

**Табеле**

Табела 1: Друштва за осигурање из Републике Српске .....	6
Табела 2: Власничка структура у друштвима за осигурање из РС .....	7
Табела 3: Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање .....	7
Табела 4: Захтјеви за накнаду штете трећим оштећеним лицима према Заштитном фонду .....	9
Табела 5: Премија осигурања обрачуната на тржишту Републике Српске.....	9
Табела 6: Обрачуната премија на тржишту осигурања у РС, према врстама осигурања .....	9

Табела 7: Учешће друштава за осигурање из РС и филијала из ФБиХ на тржишту Републике Српске.....	10
Табела 8: Учешће друштава из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске према реег групама.....	11
Табела 9: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС.....	11
Табела 10: Обрачуната премија друштава за осигурање из РС у ФБиХ .....	13
Табела 11: Укупно обрачуната премија према врстама осигурања .....	13
Табела 12: Обрачуната премија по филијалама друштава из ФБиХ .....	15
Табела 13: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске.....	16
Табела 14: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске, по врстама осигурања .....	17
Табела 15: Премија друштава за осигурање обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, по врстама осигурања.....	18
Табела 16: Актива- укупно за сва друштва за осигурање из РС .....	19
Табела 17: Пасива - укупно за сва друштва за осигурање .....	21
Табела 18: Биланс успјеха - укупно за сва друштва за осигурање из РС.....	23
Табела 19: Износ исплаћених обавеза из осигурања по врстама осигурања .....	30
Табела 20: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања.....	31
Табела 21: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања у врсти: осигурање од одговорности за моторна возила на дан 30.06.2020. године .....	31
Табела 22: Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио неживотних осигурања .....	32
Табела 23: Показатељи рентабилности .....	33
Табела 24: Остали показатељи пословања друштава за осигурање.....	33
Табела 25: Биланс стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом .....	34
Табела 26: Биланс успјеха друштва за управљање добровољним пензијским фондом .....	35
Табела 27: Биланс стања добровољног пензијског фонда.....	37
Табела 28: Биланс успјеха добровољног пензијског фонда.....	38

### **Графикони**

Графикон 1: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС .....	12
Графикон 2: Обрачуната премија животних и неживотних осигурања .....	14
Графикон 3: Обрачуната премија према врстама осигурања .....	15
Графикон 4: Структура пословне активе друштава за осигурање из РС .....	20
Графикон 5: Структура пословне пасиве друштава за осигурање .....	22
Графикон 6: Укупно обрачунате техничке резерве свих друштава за осигурање из РС.....	26
Графикон 7: Укупно обрачунате техничке резерве друштава за неживотна осигурање .....	27
Графикон 8: Преглед обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања по друштвима за осигурање из РС.....	27
Графикон 9: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања .....	28
Графикон 10: Укупно обрачунате техничке резерве животних осигурања .....	29
Графикон 11: Преглед обрачунатих техничких резерви животних осигурања по друштвима за осигурање из РС.....	29
Графикон 12: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви животних осигурања .....	30

## УВОДНА РИЈЕЧ

Извјештај о стању сектора осигурања у Републици Српској, за период 01.01. до 30.06.2020. године, садржи информације о стању у осигурању и добровољном пензијском осигурању, а припремљен је на основу финансијских, актуарских и других извјештаја, које учесници на тржишту осигурања и добровољног пензијског осигурања, у складу са прописима, достављају Агенцији за осигурање Републике Српске.

У регистрима Агенције, са стањем на дан 30.06.2020. године, било је уписано 14 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и 10 филијала друштава за осигурање чије је сједиште у ФБиХ. Тржишна структура и показатељи концентрације указују да на тржишту осигурања у Републици Српској постоји прилично јака конкуренција.

Премија обрачуната на тржишту осигурања Републике Српске, у првом полугодишту 2020. године, износила је 115,6 милиона КМ и била је већа за 0,7%, у односу на исти период претходне године. Премија неживотних осигурања је мања за 0,7%, док је премија животних осигурања порасла за 7,4%. Иако је настављен тренд раста премије животних осигурања, ова премија још увијек није достигла ниво упоредивих тржишта осигурања земаља региона. Премија осигурања од аутоодговорности и даље доминира у структури премије обрачунате на тржишту осигурања Републике Српске. Путем заступника и брокера у осигурању, обрачунато је 30,9 милиона КМ премије, или 26,7% укупно обрачунате премије на тржишту Републике Српске.

У вези пословања друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, а које укључује и пословање у ФБиХ, треба истаћи да је укупно обрачуната премија износила 110,9 милион КМ, односно да је била за 2,0% мања, у односу на прво полугодиште 2019. године. Највеће учешће у укупно обрачунатој премији је имала премија осигурања од одговорности за моторна возила, које је износило 63,4%. Укупна билансна сума је повећана за 5,5%, а укупно обрачунате техничке резерве за 5,5%. У структури укупних улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања, најзначајније учешће имале су хартије од вриједности, орочени депозити и некретнине са укупним учешћем од 79,6%. Улагања у хартије од вриједности учествују са 90,9% у структури укупних улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања, у оквиру којих доминантно учешће имају обвезнице Републике Српске. Укупан нето резултат периода био је добитак у износу од 23 милиона КМ, који је резултирао стопом поврата на капитал од 14,7%. Коефицијент опште ликвидности био је знатно већи од 1, што одражава способност измирења обавеза у роковима доспијећа.

Укупно исплаћени одштетни захтјеви и накнаде у неживотним осигурањима друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској износиле су 33,3 милиона КМ, што је више за 5,5%, у односу на исти период претходне године. Исплаћене накнаде корисницима животног осигурања повећане су, сходно сазријевању портфеља, за 29,7%, и износиле су 4,3 милиона КМ.

Дјелатност добровољног пензијског осигурања, обављало је једно друштво за управљање добровољним пензијским фондом. У извјештајном периоду је значајније повећан број укупно активних чланова добровољног пензијског фонда (8,9 пута), а повећање произилази из приступања овом фонду путем пензијских планова јавних предузећа и институција. Просјечна старост чланова добровољног пензијског фонда је била, као и у претходном извјештајном периоду, око 46 година. Нето вриједност имовине добровољног пензијског фонда је износила 4,4 милиона КМ. Сви исказани показатељи пословања били су у складу са нивоом пословне активности.

Директор

Славен Дујаковић

## 1. СТРУКТУРА СЕКТОРА

У овом извјештају, сектор осигурања обухвата дјелатност осигурања (у даљем тексту: осигурање) и дјелатност организовања и управљања добровољним пензијским фондовима (у даљем тексту: добровољно пензијско осигурање).

Према Закону о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 и 58/19) дјелатност осигурања је дјелатност закључивања и извршавања уговора о осигурању и реосигурању, те дјелатност посредника и заступника у осигурању. Поред тога, овим законом је регулисано оснивање, пословање, надзор и престанак рада друштава за осигурање и филијала друштава за осигурање из ФБиХ, те је основана Агенција за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција). Друштва за осигурање могу обављати осигурање, као искључиву дјелатност. Такође, законски оквир осигурања чине и:

- Закон о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17), којим су уређена правила за обављање заступања и посредовања у осигурању и реосигурању, услови за издавање и престанак важења овлашћења и дозвола у овом сегменту, те надзор над обављањем заступања и посредовања у осигурању и реосигурању и
- Закон о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15 и 78/20), којим су прописане врсте обавезних осигурања у саобраћају, те правила њиховог обављања.

Према Закону о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник Републике Српске“, број: 13/09 и 107/19), друштва за управљање добровољним пензијским фондовима обављају дјелатност организовања и управљања добровољним пензијским фондовима и другим пензијским фондовима основаним у складу са посебним законима. Такође, овим законом је регулисано организовање и управљање добровољним пензијским фондовима, оснивање, дјелатност и пословање друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, послови и обавезе кастоди банке, надлежност Агенције у регулисању и вршењу надзора над друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, организовање пензијских планова и друга питања од значаја за функционисање добровољних пензијских фондова.

Обављање осигурања и добровољног пензијског осигурања регулисано је и подзаконским актима које доноси Агенција.

Закони и подзаконски акти којим је уређен сектор осигурања, доступни су и на интернет страници Агенције ([www.azors.rs.ba](http://www.azors.rs.ba)).

## 2. ОСИГУРАЊЕ

### 2.1. Тржиште осигурања

#### 2.1.1. Учесници на тржишту осигурања

Учесници на тржишту осигурања, под надзором Агенције, су: друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, филијале друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ, заступници и брокери у осигурању, те Заштитни фонд Републике Српске и овлашћени актуари.

##### 2.1.1.1. Друштва за осигурање

На тржишту осигурања Републике Српске, у првој половини 2020. године, пословало је 14 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, која су према дјелатности осигурања, сједишту и стању већинског власништва, на дан 30.06.2020. године, представљена у наредној табели.

Табела 1: Друштва за осигурање из Републике Српске

Р.Б.	Назив друштва за осигурање	Сједиште	Већинско власништво
<b>НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>			
1.	Д.Д. Брчко гас осигурање	Брчко	домаће
2.	Дрина осигурање а.д.	Милићи	домаће
3.	Дунав осигурање а.д.	Бања Лука	страно
4.	Еурос осигурање а.д.	Бања Лука	домаће
5.	Крајина осигурање а.д.	Бања Лука	страно
6.	Микрофин осигурање а.д.	Бања Лука	домаће
7.	Нешковић осигурање а.д.	Бијељина	домаће
8.	Осигурање Аура а.д.	Бања Лука	домаће
9.	Осигурање Гарант д.д.	Брчко	домаће
10.	Премиум осигурање а.д.	Бања Лука	домаће
11.	САС-СуперП ОСИГУРАЊЕ а.д.	Бијељина	домаће
12.	Триглав осигурање а.д.	Бања Лука	страно
<b>ЖИВОТНА И НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (КОМПОЗИТНА ДРУШТВА)</b>			
13.	Grawe осигурање а.д.	Бања Лука	страно
14.	Wiener осигурање а.д.	Бања Лука	страно

Извор: Централни регистар ХОВ

Од 14 друштава за осигурање, која имају сједиште у Републици Српској, 12 је регистровано за обављање дјелатности неживотних осигурања, а 2 друштва за осигурање за обављање дјелатности неживотних и животних осигурања (композитна друштва за осигурање), при чему је 9 друштава за осигурање пословало путем филијале у ФБиХ.

У извјештајном периоду је извршен пренос цјелокупног портфеља животног осигурања Дунав осигурања а.д. Бања Лука на Grawe осигурање а.д. Бања Лука, уз сагласност Агенције, те је након одлуке Дунав осигурања а.д. Бања Лука о престанку обављања дјелатности осигурања у врстама животног осигурања, Агенција донијела одлуку о престанку дозволе за рад у животном осигурању.

У првој половини 2020. године, на тржишту осигурања Републике Српске, пословало је и 10 филијала друштава за осигурање из ФБиХ.

**Структура власништва**

Према структури власништва, са стањем на дан 30.06.2020. године, 9 друштава за осигурање је било у већинском домаћем власништву, док је 5 друштава за осигурање било у већинском страном власништву.

Табела 2: Власничка структура у друштвима за осигурање из РС

Р.Б.	Власништво	Број друштава за осигурање	Учешће у укупном капиталу	Учешће у укупној активи	Учешће у бруто фактурисаној премији
1.	Већинско домаће власништво	9	56,5%	38,9%	54,6%
2.	Већинско страно власништво	5	43,5%	61,1%	45,4%
	УКУПНО	14	100,0%	100,0%	100,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и Централни регистар ХОВ

Друштва са већинским страним капиталом су учествовала у укупном капиталу са 43,5%. На друштва за осигурање са већинским страним капиталом односи се 61,1% укупне активе и 45,4% обрачунате премије.

Према Извјештају Централног регистра хартија од вриједности а.д. Бања Лука - књизи акционара, државни капитал је евидентиран у Осигурању Аура а.д. Бања Лука са учешћем 38% (приоритетне акције) и у Крајина осигурању а.д. Бања Лука са учешћем 34,9%.

**Људски ресурси**

На дан 30.06.2020. године, у друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској било је запослено 1.550 радника. Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској представљени су у наредној табели.

Табела 3: Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање

КВАЛИФИКАЦИЈА	Стање на дан 30.06.2018.		Стање на дан 30.06.2019.		Стање на дан 30.06.2020.		ИНДЕКС 2020/19
	Број	%	Број	%	Број	%	
НК	8	0,6	9	0,6	7	0,4	77,8
ПК	1	0,1	1	0,1	1	0,1	100,0
НС	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
КВ	64	4,5	64	4,1	49	3,2	76,6
ССС	727	50,9	790	50,7	804	51,9	101,8
ВКВ	8	0,6	28	1,8	4	0,3	14,3
ВШС	77	5,4	78	5,0	83	5,3	106,4
ВСС	516	36,2	557	35,8	574	37,0	103,1
МР	24	1,7	28	1,8	26	1,7	92,9
ДР	2	0,1	2	0,1	2	0,1	100,0
У К У П Н О	1.427	100,0	1.557	100,0	1.550	100,0	99,6

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Поред тога, у филијалама друштава за осигурање из ФБиХ, на дан 30.06.2020. године, било је запослено 286 лица, а у Заштитном фонду Републике Српске 7 лица, што заједно са запосленима у друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској чини 1.843 запослена лица. На тржишту осигурања Републике Српске раде и заступници и брокери у осигурању (физичка лица), те овлашћени актуари, а што је наведено у наставку овог поглавља.

### **2.1.1.2. Заступници и брокери у осигурању**

Закључно са 30.06.2020. године, у Регистар заступника и брокера у осигурању код Агенције било је уписано:

- 395 заступника у осигурању – физичка лица, од чега их је 32 регистровало предузетничке радње,
- 19 друштава за заступање у осигурању са сједиштем у Републици Српској (укључујући Поште Српске, микрокредитна друштва и банке) и 4 филијале друштава за заступање из ФБиХ,
- 24 брокера у осигурању – физичка лица,
- 5 брокерских друштава са сједиштем у Републици Српској и 2 филијале брокерских друштава из ФБиХ.

На интернет страници Агенције ([www.azors.rs.ba](http://www.azors.rs.ba)) доступан је актуелни извод из регистра заступника и брокера у осигурању.

У извјештајном периоду, Агенција је организовала едукацију и одржала испитни рок за полагање стручног испита за провјеру стручног знања, потребног за добијање овлашћења за обављање послова заступника и брокера у осигурању. Стручни испит је положило 117 кандидата.

### **2.1.1.3. Заштитни фонд Републике Српске**

Заштитни фонд Републике Српске (у даљем тексту: Заштитни фонд) основан је Законом о обавезном осигурању за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број: 102/09), као посебно правно лице. Надлежност Заштитног фонда прописана је Законом о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15 и 78/20). Заштитни фонд је обавезан да извршава обавезу накнаде штете настале на територији Републике Српске трећем оштећеном лицу, ако их проузрокује непознато возило (штете на лицима) или возило чији власник није закључио уговор о осигурању од аутоодговорности (штете на лицима и стварима). Поред тога, Заштитни фонд је обавезан да извршава и обавезу исплате накнаде оштећеним лицима у случају да није закључен уговор о обавезном осигурању путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја, те штета из основа аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу које нису могле бити надокнађене из стечајне или ликвидационе масе друштва за осигурање. Сва друштва за осигурање која у Републици Српској обављају послове осигурања од аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја, осим путника у ваздушном саобраћају, обавезно су чланови Заштитног фонда и плаћају допринос Заштитном фонду, сразмјерно обрачунатој премији осигурања од аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја у Републици Српској.

Укупно остварени приходи Заштитног фонда, у првој половини 2020. године, су износили 1.592.480 КМ и били су већи за 2,8% (или за 43.526 КМ), у поређењу са истим периодом претходне године, од чега се 88,5% односило на пословне приходе. Укупни расходи износили су 1.221.906 КМ и били су мањи за 4,5% (или за 58.026 КМ), у односу на исти период претходне године, од чега се 70% односило на пословне расходе, док се 30% односило на исправку потраживања по основу регреса. Заштитни фонд је остварио вишак прихода над расходима у износу од 370.574 КМ.

У наредној табели дат је преглед рјешавања и исплате захтјева за накнаду штета на лицима или имовини из надлежности Заштитног фонда.



Табела 4: Захтјеви за накнаду штете трећим оштећеним лицима према Заштитном фонду

Р.Б.	Одштетни захтјеви	30.06.2019.	30.06.2020.	Индекс 2020/2019
1.	Пријављени захтјеви у текућем периоду и реактивирани	183	171	93,4
2.	Број пренесених из претходног периода	149	136	91,3
3.	Укупан број захтјева (1+2)	332	307	92,5
4.	Број одбијених захтјева	37	44	118,9
5.	Број обрађених захтјева без одбијених	153	142	92,8
6.	Број исплаћених захтјева	153	142	92,8
7.	Износ исплаћених захтјева (КМ)	682.265	522.993	76,7

Извор: Извјештај Заштитног фонда

**2.1.1.4. Овлашћени актуари**

У складу са међународним стандардима за функционисање сектора осигурања од посебне важности је обезбјеђење адекватног броја професионално оспособљених актуара. На дан 30.06.2020. године, у Регистар овлашћених актуара код Агенције било је уписано 38 лица. На интернет страници Агенције доступан је актуелни извод из регистра овлашћених актуара.

**2.1.2. Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске**

У наредним табеларним прегледима, представљена је структура укупно обрачунате премије на тржишту осигурања Републике Српске.

Табела 5: Премија осигурања обрачуната на тржишту Републике Српске

(у КМ)

Р.Б.	Субјекти на тржишту Републике Српске	Обрачуната премија на тржишту Републике Српске						Индекс 2020/19
		30.06.2018.		30.06.2019.		30.06.2020.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
1.	ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗ РС	85.615.385	76,7	88.394.733	77,0	87.385.874	75,6	98,9
1.1	Неживотна осигурања	76.456.735	68,5	78.265.823	68,2	76.434.930	66,1	97,7
1.2	Животна осигурања	9.158.650	8,2	10.128.910	8,8	10.950.944	9,5	108,1
2.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ИЗ ФБиХ	26.059.528	23,3	26.443.562	23,0	28.220.873	24,4	106,7
2.1	Неживотна осигурања	17.563.518	15,7	16.826.999	14,7	17.970.155	15,5	106,8
2.2	Животна осигурања	8.496.010	7,6	9.616.563	8,4	10.250.718	8,9	106,6
УКУПНО		111.674.913	100,0	114.838.295	100,0	115.606.747	100,0	100,7

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

Табела 6: Обрачуната премија на тржишту осигурања у РС, према врстама осигурања

Врста осигурања	30.06.2018.		30.06.2019.		30.06.2020.		Индекс 2020/19
	Износ	%	Износ	%	Износ	%	
Осигурање незгоде	8.881.606	8,0	9.263.641	8,1	6.699.470	5,8	72,3
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	8.179.186	7,3	9.371.705	8,2	9.100.241	7,8	97,1
Осигурање имовине од пожара и природних сила	4.399.516	3,9	4.569.300	4,0	4.586.169	4,0	100,4
Осигурање осталих штета на имовини	3.937.386	3,5	4.340.542	3,8	5.326.511	4,6	122,7
Осигурање од одговорности за моторна возила	65.455.738	58,6	63.871.433	55,6	64.694.221	56,0	101,3
Остало	3.166.822	2,8	3.676.201	3,2	3.998.473	3,5	108,8
Укупно неживотна осигурања	94.020.253	84,2	95.092.822	82,8	94.405.085	81,7	99,3
Животно осигурање	17.654.660	15,8	19.745.473	17,2	21.201.662	18,3	107,4
УКУПНО	111.674.913	100,0	114.838.295	100,0	115.606.747	100,0	100,7

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске, у периоду 01.01. до 30.06.2020. године, износила је 115.606.747 КМ и већа је, у односу на исти период претходне године, за 768.452 КМ или 0,7%. Од укупно обрачунате премије на тржишту осигурања Републике Српске, на премију неживотних осигурања односило се 94.405.085 КМ или 81,7%, док је обрачуната премија животних осигурања износила 21.201.662 КМ или 18,3%. Обрачуната премија неживотних осигурања је смањена за 0,7%, а премија животних осигурања порасла за 7,4%.

### 2.1.3. Тржишна структура и концентрација

Учешће друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске приказано је у наредној табели.

Табела 7: Учешће друштава за осигурање из РС и филијала из ФБиХ на тржишту Републике Српске

Р.Б.	Учешће друштава за осигурање из РС и филијала из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске			
	Друштво за осигурање из РС / Филијале друштава из ФБиХ	30.06.2018.	30.06.2019.	30.06.2020.
1.	Атос осигурање а.д.	7,9%	5,4%	-
2.	Д.Д. Брчко гас осигурање	4,9%	5,0%	4,8%
3.	Граве осигурање а.д.	7,1%	7,9%	13,2%
4.	Дрина осигурање а.д.	9,8%	9,2%	8,8%
5.	Еурос осигурање а.д.	4,0%	3,5%	3,9%
6.	Wiener осигурање а.д.	7,5%	7,8%	7,0%
7.	Дунав осигурање а.д.	8,3%	8,0%	7,5%
8.	Крајина осигурање а.д.	1,0%	1,7%	2,0%
9.	Микрофин осигурање а.д.	3,4%	3,3%	3,3%
10.	Нешковић осигурање а.д.	7,0%	6,9%	6,5%
11.	Осигурање Аура а.д.	5,1%	5,9%	5,9%
12.	Osiguranje Garant а.д.	4,0%	4,4%	4,6%
13.	Премиум осигурање а.д.	-	1,5%	1,8%
14.	САС-СуперП осигурање а.д.	1,6%	1,6%	1,5%
15.	Триглав осигурање а.д.	5,0%	4,8%	4,9%
16.	Аса осигурање д.д.	2,6%	2,8%	3,3%
17.	Adriatic osiguranje д.д.	2,9%	2,7%	2,8%
18.	Camelija osiguranje д.д.	0,3%	0,2%	0,3%
19.	Croatia osiguranje д.д.	1,3%	1,2%	0,7%
20.	Grawe осигурање д.д.	-	0,0%	-
21.	Euroherc osiguranje д.д.	3,4%	3,5%	3,4%
22.	SARAJEVO osiguranje д.д.	1,8%	1,2%	1,3%
23.	Vienna osiguranje д.д.	3,5%	3,7%	3,8%
24.	Осигурање "VGT" д.д.	0,1%		-
25.	UNIQA osiguranje д.д.	5,8%	6,0%	5,8%
26.	Триглав осигурање д.д.	0,5%	0,6%	1,5%
27.	Central osiguranje д.д.	1,1%	1,1%	1,5%
	УКУПНО	100,0%	100,0%	100,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

У следећем прегледу дат је степен концентрације тржишта осигурања у Републици Српској по реер групама, из којег се види да ни једно друштво није остварило учешће у укупно обрачунатој премији веће од 15%.

Табела 8: Учешће друштава из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске према реер групама

Учешће	Учешће друштава из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске према реер групама					
	30.06.2018.		30.06.2019.		30.06.2020.	
	Укупно учешће	Број друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ	Укупно учешће	Број друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ	Укупно учешће	Број друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ
до 5%	36,4%	16	42,8%	18	45,3%	17
5-10%	63,6%	9	57,2%	8	41,5%	6
10-15%	0	0	0	0	13,2%	1
преко 15%	0	0	0	0	0	0

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

Herfindahl Hirschman-ов индекс представља, такође, мјеру концентрације тржишта и израчунава се као збир квадрата појединачног учешћа сваког друштва за осигурање у односу на остварену премију. Овај индекс узима у обзир релативну величину и расподјелу друштава на тржишту, те уколико је тржиште монополистичко постоји и већа тржишна концентрација, и наравно мања конкуренција. Индекс се повећава уколико се смањује број друштава учесника на тржишту, а у исто вријеме разлика у величини међу њима је све већа. Уколико би постојало само једно друштво које се бави осигурањем, индекс би износио 10.000 (учешће на тржишту 100%, односно индекс је  $100 \cdot 100 = 10.000$ ). У супротном случају, уколико би било много друштава са сразмјерно ниским учешћем, око 0%, индекс би био близу 0, што би указивало да на тржишту постоји савршена конкуренција. Ако је Herfindahl Hirschman-ов индекс између 1.000 и 1.800 сматра се да на тржишту постоји умјерена концентрација. Како је Herfindahl Hirschman-ов индекс, у првој половини 2020. године, износио 622 поена, може се закључити да је на тржишту осигурања Републике Српске присутна прилично јака конкуренција.

## 2.1.4. Обрачуната премија по друштвима за осигурање

### 2.1.4.1. Обрачуната премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској

Укупно обрачуната премија, у периоду 01.01. до 30.06.2020. године, друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, укључујући и премију коју су ова друштва за осигурање остварила на тржишту осигурања ФБиХ, износила је 110.856.202 КМ (од чега 87.385.874 КМ у Републици Српској, а 23.470.328 у ФБиХ). У односу на исти период претходне године, обрачуната премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској је била мања за 2.233.288 КМ или 2,0%.

У наредној табели приказан је преглед укупно обрачунате премије по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

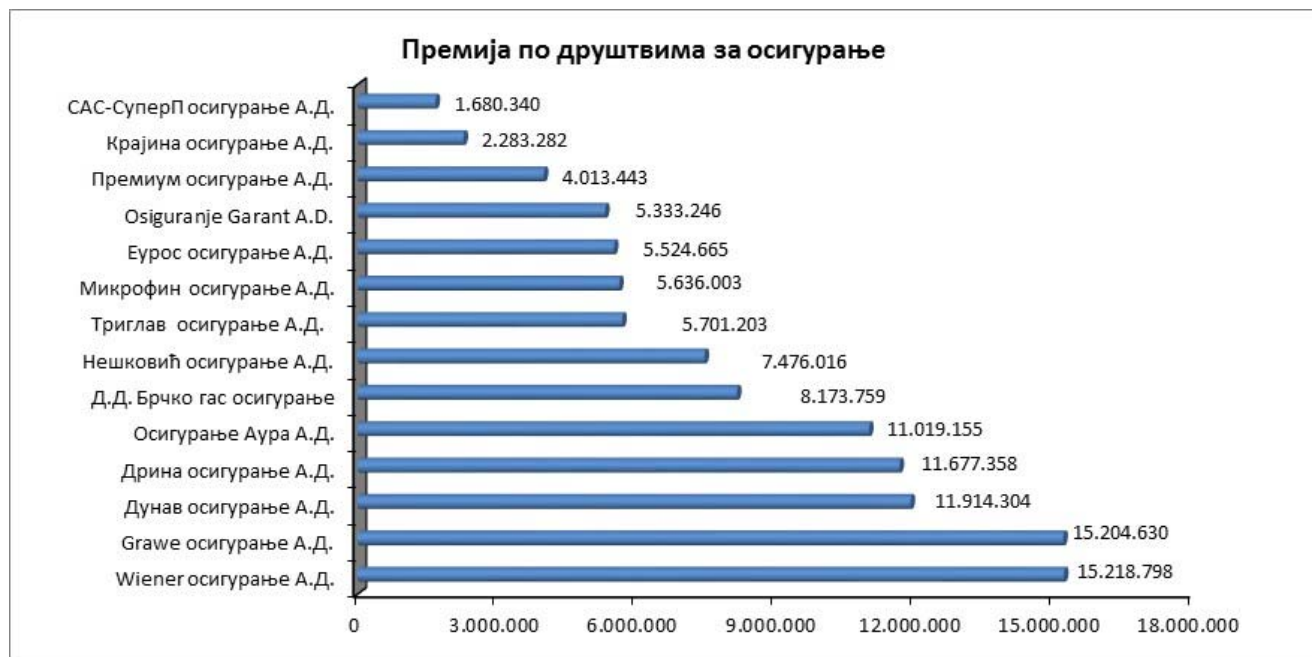
Табела 9: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС

Р.Б.	НАЗИВ ДРУШТВА У РС	Укупно обрачуната премија						ИНДЕКС 2020/19
		30.06.2018.		30.06.2019.		30.06.2020.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Атос осигурање а.д.	11.293.497	10,5	8.296.822	7,3			
2.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	8.075.505	7,5	8.438.781	7,5	8.173.759	7,4	96,9

Р.Б.	НАЗИВ ДРУШТВА У РС	Укупно обрачуната премија						ИНДЕКС 2020/19
		30.06.2018.		30.06.2019.		30.06.2020.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
3.	Grawe осигурање а.д.	4.240	0,0	3.379	0,0	4.869.186	4,4	144.098,8 <sup>1</sup>
4.	Дрина осигурање а.д.	12.552.571	11,7	12.058.470	10,7	11.677.358	10,5	96,8
5.	Дунав осигурање а.д.	11.971.464	11,1	11.961.445	10,6	11.914.304	10,7	99,6
6.	Wiener осигурање а.д.	14.394.683	13,4	14.447.543	12,8	14.038.900	12,7	97,2
7.	Крајина осигурање а.д.	1.089.990	1,0	2.000.918	1,8	2.283.282	2,1	114,1
8.	Микрофин осигурање а.д.	5.214.856	4,9	5.584.029	4,9	5.636.003	5,1	100,9
9.	Нешковић осигурање а.д.	7.857.536	7,3	7.953.411	7,0	7.476.016	6,7	94,0
10.	Осигурање Аура а.д.	8.405.139	7,8	11.088.269	9,8	11.019.155	9,9	99,4
11.	Триглав осигурање а.д.	5.625.976	5,2	5.541.737	4,9	5.701.203	5,1	102,9
12.	Осигурање Гарант д.д.	4.494.184	4,2	5.068.502	4,5	5.333.246	4,8	105,2
13.	Еурос осигурање а.д.	4.421.647	4,1	4.551.106	4,0	5.524.665	5,0	121,4
14.	САС-СуперП осигурање а.д.	1.778.939	1,7	1.858.403	1,6	1.680.340	1,5	90,4
15.	Премиум осигурање а.д.			3.457.671	3,1	4.013.443	3,6	116,1
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		97.180.228	90,5	102.310.488	90,5	99.340.860	89,6	97,1
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Grawe осигурање а.д.	7.907.010	7,4	9.059.851	8,0	10.335.444	9,3	114,1
2.	Дунав осигурање а.д.	352.616	0,3	339.667	0,3			
3.	Wiener осигурање а.д.	1.982.164	1,8	1.379.484	1,2	1.179.898	1,1	85,5 <sup>2</sup>
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		10.241.789	9,5	10.779.002	9,5	11.515.342	10,4	106,8
УКУПНО		107.422.017	100,0	113.089.490	100,0	110.856.202	100,0	98,0

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из РС

Графикон 1: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС



Извор: Извјештаји друштва за осигурање из РС

У наредној табели дат је преглед обрачунате премије друштва за осигурање са сједиштем Републици Српској остварене у ФБиХ.

<sup>1</sup> Исказано повећање премије Grawe осигурање а.д. Бања Лука, произилази из околности да је ово друштво почетком 2020. године извршило припајање Атос осигурања а.д. Бијељина, те је у извјештајном периоду уз осигурања незгоде обављало послове осигурања и у другим врстама неживотних осигурања.

<sup>2</sup> Премија је смањена због околности које су вези са престанцима трајања уговора о животном осигурању, те одлуком Wiener осигурања а.д. Бања Лука из 2018. године да престане закључивати нове уговоре о животном осигурању.

Табела 10: Обрачуната премија друштава за осигурање из РС у ФБиХ

(у КМ)

Р.Б.	НАЗИВ ДРУШТВА	Обрачуната премија						ИНДЕКС 2020/19
		30.06.2018.		30.06.2019.		30.06.2020.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
<b>НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>								
1.	Атос осигурање а.д.	2.461.946	11,3	2.126.555	8,6			
2.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	2.611.077	12,0	2.749.394	11,1	2.612.921	11,1	95,0
3.	Дрина осигурање а.д.	1.645.961	7,5	1.522.441	6,2	1.473.581	6,3	96,8
4.	Дунав осигурање а.д.	3.040.895	13,9	3.124.683	12,7	3.284.039	14,0	105,1
5.	Wiener осигурање а.д.	6.893.321	31,6	6.181.311	25,0	6.584.932	28,1	106,5
6.	Микрофин осигурање а.д.	1.378.301	6,3	1.806.284	7,3	1.830.520	7,8	101,3
7.	Осигурање Аура а.д.	2.691.991	12,3	4.279.394	17,3	4.157.439	17,7	97,2
8.	Еурос осигурање а.д.			491.396	2,0	1.007.520	4,3	205,0
9.	Премиум осигурање а.д.			1.763.207	7,1	1.900.152	8,1	107,8
10.	Осигурање Гарант д.д.					54.826	0,2	
<b>УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>20.723.493</b>	<b>95,0</b>	<b>24.044.665</b>	<b>97,4</b>	<b>22.905.930</b>	<b>97,6</b>	<b>95,3</b>
<b>ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>								
1.	Wiener осигурање а.д.	1.083.140	5,0	650.092	2,6	564.398	2,4	86,8
<b>УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>1.083.140</b>	<b>5,0</b>	<b>650.092</b>	<b>2,6</b>	<b>564.398</b>	<b>2,4</b>	<b>86,8</b>
<b>УКУПНО</b>		<b>21.806.632</b>	<b>100,0</b>	<b>24.694.757</b>	<b>100,0</b>	<b>23.470.328</b>	<b>100,0</b>	<b>95,0</b>

Извор: Извјештаји друшава за осигурање из РС

У првој половини 2020. године, девет друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској обављало је послове осигурања путем филијале у ФБиХ. Ова друштва за осигурање обрачунала су премију у износу од 23.470.328 КМ, која је учествовала у укупној премији друштава са сједиштем у Републици Српској са 21,2%. У структури премије друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, која је остварена у ФБиХ, доминирала је премија неживотних осигурања са 97,6%. Укупна премија коју су друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунала на овом тржишту је смањена за 5,0%, у односу на исти период претходне године.

### Структура портфела

У сљедећој табели је представљена структура укупно обрачунате премије друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, према врстама осигурања, с тим да се наведено под „остало“ односи на 13 врста неживотних осигурања, које у укупној премији појединачно учествују око једног процента.

Табела 11: Укупно обрачуната премија према врстама осигурања

(у КМ)

Врста осигурања	Обрачуната премија						Индекс 2020/19
	30.06.2018.		30.06.2019.		30.06.2020.		
	Износ	%	Износ	%	Износ	%	
Осигурање незгоде	8.074.817	7,5	8.802.981	7,8	6.589.422	5,9	74,9
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	6.375.706	5,9	7.480.009	6,6	7.038.880	6,3	94,1
Осигурање имовине од пожара и природних сила	3.987.693	3,7	4.321.929	3,8	4.224.659	3,8	97,7

Врста осигурања	Обрачуната премија						Индекс 2020/19
	30.06.2018.		30.06.2019.		30.06.2020.		
	Износ	%	Износ	%	Износ	%	
Осигурање осталих штета на имовини	5.898.896	5,5	5.946.512	5,3	7.045.997	6,4	118,5
Осигурање од одговорности за м/в	69.394.912	64,6	71.745.729	63,4	70.303.393	63,4	98,0
Остало	3.448.204	3,2	4.013.328	3,5	4.138.509	3,7	103,1
Укупно неживотна осигурања	97.180.228	90,5	102.310.488	90,5	99.340.860	89,6	97,1
Животно осигурање	10.241.789	9,5	10.779.002	9,5	11.515.342	10,4	106,8
УКУПНО	107.422.017	100,0	113.089.490	100,0	110.856.202	100,0	98,0

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Од укупно обрачунате премије, на премију неживотних осигурања односило се 99.340.860 КМ или 89,6%, док је премија животних осигурања износила 11.515.342 КМ или 10,4%. У односу на исти период претходне године, обрачуната премија неживотних осигурања је смањена за 2,9%, а премија животних осигурања се повећала за 6,8%. У укупно обрачунатој премији осигурања од одговорности за моторна возила, најзначајније учешће је имала премија обавезног осигурања од аутоодговорности са 99,5%. Учесће премије обавезног осигурања од аутоодговорности, у укупно обрачунатој премији осигурања друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, било је 63,1%, односно у укупно обрачунатој премији неживотних осигурања 70,4%.

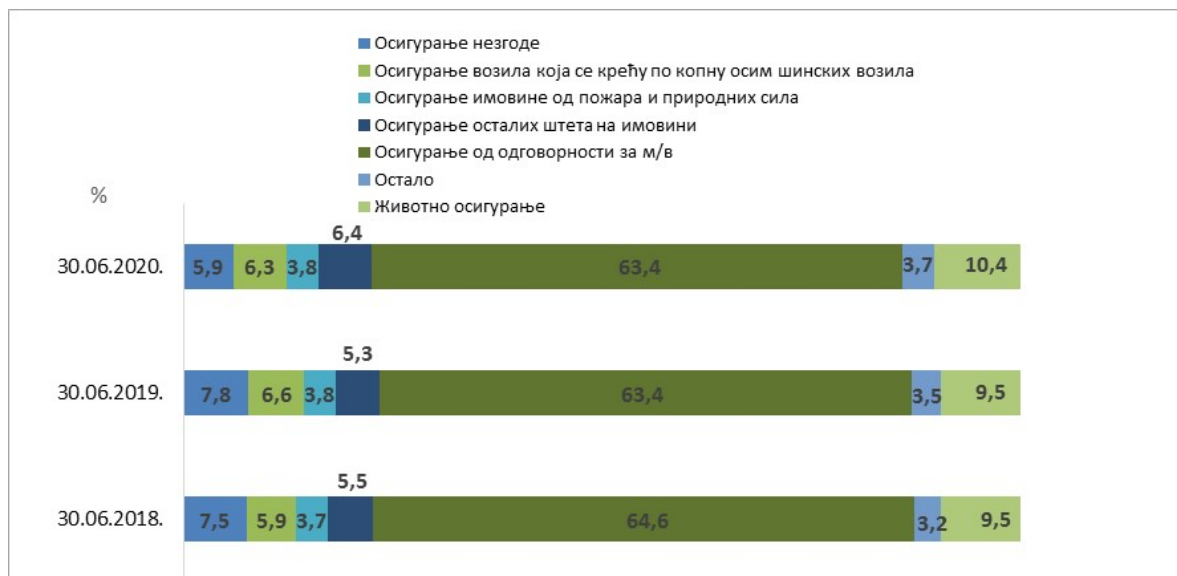
У наставку се дају графичке илустрације структуре укупно обрачунате премије друштава за осигурања са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 2: Обрачуната премија животних и неживотних осигурања



Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Графикон 3: Обрачуната премија према врстама осигурања



Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

### 2.1.4.2. Обрачуната премија филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ

У укупно обрачунатој премији, на тржишту осигурања Републике Српске, филијале друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ учествовале су са 24,4%, односно у износу од 28.220.873 КМ.

У наредној табели се даје преглед обрачунате премије филијала друштава са сједиштем у ФБиХ, на тржишту осигурања у Републици Српској.

Табела 12: Обрачуната премија по филијалама друштава из ФБиХ

(у КМ)

Р.Б.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗ ФБиХ	Обрачуната премија						Индекс 2020/19
		30.06.2018.		30.06.2019.		30.06.2020.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
<b>НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>								
1.	Аса осигурање д.д.	2.910.505	11,2	3.192.429	12,1	3.828.246	13,6	119,9
2.	Adriatic osiguranje d.d.	3.228.394	12,4	3.039.676	11,5	3.138.223	11,1	103,2
3.	Camelija osiguranje d.d.	384.140	1,5	271.963	1,0	342.286	1,2	125,9
4.	Croatia osiguranje d.d.	1.365.135	5,2	1.272.183	4,8	756.455	2,7	59,5
5.	Euroherc osiguranje d.d.	3.823.591	14,7	4.011.785	15,2	3.956.582	14,0	98,6
6.	Vienna osiguranje d.d.	100.687	0,4	77.371	0,3	60.742	0,2	78,5
7.	Sarajevo osiguranje d.d.	1.978.926	7,6	1.320.766	5,0	1.549.311	5,5	117,3
8.	Uniqa osiguranje d.d.	2.452.062	9,4	2.371.787	9,0	2.632.057	9,3	111,0
9.	VGT osiguranje d.d.	69.420	0,3				0,0	
10.	Central osiguranje d.d.	1.250.658	4,8	1.249.854	4,7	1.706.254	6,0	136,5
11.	Grawe осигурање д.д.		0,0	19.184	0,1		0,0	0,0
	<b>УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>	<b>17.563.518</b>	<b>67,4</b>	<b>16.826.999</b>	<b>63,6</b>	<b>17.970.155</b>	<b>63,7</b>	<b>106,8</b>
<b>ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>								
1.	Adriatic osiguranje d.d.	41.551	0,2	19.190	0,1	52.484	0,2	273,5
2.	Croatia osiguranje d.d.	77.792	0,3	81.886	0,3	62.302	0,2	76,1
3.	Vienna osiguranje d.d.	3.833.624	14,7	4.223.449	16,0	4.340.030	15,4	102,8
4.	Uniqa osiguranje d.d.	3.996.866	15,3	4.572.198	17,3	4.116.994	14,6	90,0
5.	Триглав осигурање д.д.	546.177	2,1	719.841	2,7	1.678.908	5,9	233,2
	<b>УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>	<b>8.496.010</b>	<b>32,6</b>	<b>9.616.563</b>	<b>36,4</b>	<b>10.250.718</b>	<b>36,3</b>	<b>106,6</b>
	<b>УКУПНО ПРЕМИЈА</b>	<b>26.059.528</b>	<b>100,0</b>	<b>26.443.562</b>	<b>100,0</b>	<b>28.220.873</b>	<b>100,0</b>	<b>106,7</b>

Извор: Извјештаји филијала друштава из ФБиХ

У структури премије филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ, која је обрачуната у првој половини 2020. године на тржишту осигурања Републике Српске, неживотна осигурања су учествовала са 63,7%, а животна осигурања са 36,3%. Премија неживотних осигурања коју су филијале друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ обрачунале у Републици Српској је повећана за 6,8%, а премија животних осигурања за 6,6%, у односу на исти период претходне године.

## 2.1.5. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању

### 2.1.5.1. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту осигурања у Републици Српској

У наредној табели даје се преглед премије обрачунате путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске.

Табела 13: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске (у КМ)

Р.Б.	Субјекти на тржишту	30.06.2019.				30.06.2020.			
		Обрачуната премија путем заступника у осигурању		Обрачуната премија путем брокера у осигурању		Обрачуната премија путем заступника у осигурању		Обрачуната премија путем брокера у осигурању	
		Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији
1.	ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗ РС	16.808.914	19,0%	3.431.114	3,9%	17.188.275	19,7%	3.620.099	4,1%
1.1.	Неживотна осигурања	8.201.041	10,5%	3.393.799	4,3%	7.633.408	10,0%	3.578.120	4,7%
1.2.	Животна осигурања	8.607.873	85,0%	37.315	0,4%	9.554.867	87,3%	41.979	0,4%
2.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ИЗ ФБИХ	10.198.098	38,6%	228.880	0,9%	9.787.205	34,7%	315.874	1,1%
2.1.	Неживотна осигурања	2.977.700	17,7%	221.252	1,3%	2.366.098	13,2%	308.961	1,7%
2.2.	Животна осигурања	7.220.399	75,1%	7.628	0,1%	7.421.107	72,4%	6.913	0,1%
УКУПНО		27.007.013	23,5%	3.659.993	3,2%	26.975.480	23,3%	3.935.973	3,4%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

Премија на тржишту осигурања Републике Српске у првој половини 2020. године, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, износила је 30.911.453 КМ или 26,7% укупно обрачунате премије и већа је за 0,8%, у односу на исти период претходне године.

Путем заступника у осигурању обрачуната је премија у износу од 26.975.480 КМ, односно 23,3% укупне премије, док је путем брокера у осигурању обрачунато 3.935.973 КМ или 3,4% укупне премије.

Премија неживотних осигурања, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, износила је 13.886.587 КМ или 14,7% премије неживотних осигурања и мања је за 6,1%. Путем заступника и брокера у осигурању, обрачунато је 17.024.866 КМ или 80,3% премије животних осигурања, а што представља повећање обрачунате премије животних осигурања путем ових канала продаје за 7,3%.

У наредној табели даје се преглед премије обрачунате путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске, по врстама осигурања.



Табела 14: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске, по врстама осигурања

(у КМ)

Врсте осигурања	30.06.2019.				30.06.2020.			
	Обрачуната премија путем заступника у осигурање		Обрачуната премија путем брокера у осигурању		Обрачуната премија путем заступника у осигурање		Обрачуната премија путем брокера у осигурању	
	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији
Осигурање незгоде	2.920.297	31,5%	2.040.794	22,0%	763.715	11,4%	1.587.164	23,7%
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	916.440	9,8%	279.771	3,0%	953.590	10,5%	265.601	2,9%
Осигурање имовине од пожара и природних сила	287.061	6,3%	531.158	11,6%	229.020	5,0%	567.535	12,4%
Осигурање осталих штета на имовини	366.114	8,4%	224.767	5,2%	554.420	10,4%	453.994	8,5%
Осигурање од одговорности за моторна возила	6.036.707	9,5%	53.750	0,1%	6.937.106	10,7%	58.527	0,1%
Остало	652.122	17,7%	484.810	13,2%	561.655	14,0%	954.260	23,9%
Укупно неживотна осигурања	11.178.741	11,8%	3.615.050	3,8%	9.999.506	10,6%	3.887.081	4,1%
Укупно животна осигурања	15.828.272	80,2%	44.943	0,2%	16.975.974	80,1%	48.892	0,2%
УКУПНО	27.007.013	23,5%	3.659.993	3,2%	26.975.480	23,3%	3.935.973	3,4%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

Највеће учешће премије обрачунате путем заступника (у укупно обрачунатој премији) остварено је у врсти осигурања живота, а највеће учешће премије обрачунате путем брокера у осигурању (у укупно обрачунатој премији) у врсти осигурања незгоде. Премија осигурања од одговорности за моторна возила, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, учествовала је са 10,8% у укупно обрачунатој премији ове врсте осигурања.

#### **2.1.5.2. Премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачуната путем заступника и брокера у осигурању<sup>3</sup>**

Премија коју су друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунала путем заступника и брокера у осигурању, у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године, износила је 27.974.805 КМ или 25,2% укупно обрачунате премије. У односу на исти период претходне године, премија обрачуната путем ових канала продаје била је већа за 938.551 КМ или 3,5%.

У наредној табели даје се преглед премије друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, обрачунате путем заступника и брокера у осигурању, по врстама осигурања.

<sup>3</sup> Премија коју су друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунала путем заступника и брокера у осигурању укључује премију осигурања обрачунату на тржишту осигурања Републике Српске и ФБиХ

Табела 15: Премија друштава за осигурање обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, по врстама осигурања

(у КМ)

Врста осигурања	30.06.2019.				30.06.2020.			
	Обрачуната премија путем заступника		Обрачуната премија путем брокера		Обрачуната премија путем заступника		Обрачуната премија путем брокера	
	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији
Осигурање незгоде	2.715.851	30,9%	2.059.189	23,4%	1.210.808	18,4%	1.586.798	24,1%
Осиг. возила која се крећу по копну осим шинских возила	758.362	10,1%	309.875	4,1%	855.616	12,2%	296.582	4,2%
Осигурање имовине од пожара и природних сила	389.414	9,0%	634.429	14,7%	364.310	8,6%	766.400	18,1%
Осигурање осталих штета на имовини	278.043	4,7%	321.721	5,4%	367.198	5,2%	798.301	11,3%
Осигурање од одговорности за моторна возила	9.327.469	13,0%	50.265	0,1%	10.143.526	14,4%	97.489	0,1%
Остало	669.849	16,7%	703.273	17,5%	500.831	12,1%	1.226.469	29,6%
Укупно неживотна осигурања	14.138.988	13,8%	4.078.753	4,0%	13.442.289	13,5%	4.772.039	4,8%
Укупно животна осигурања	8.781.198	81,5%	37.315	0,3%	9.718.499	84,4%	41.978	0,4%
УКУПНО	22.920.186	20,3%	4.116.068	3,6%	23.160.788	20,9%	4.814.017	4,3%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У првом полугодишту 2020. године, друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској су, путем заступника у осигурању, обрачунала премију у износу од 23.160.788 КМ или 20,9% укупне премије, док су путем брокера у осигурању обрачунала премију у износу од 4.814.017 КМ или 4,3% укупне премије. Премија неживотних осигурања, коју су друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунала путем заступника и брокера у осигурању, је износила 18.214.328 КМ (18,3% укупно обрачунате премије неживотних осигурања) и мања је за 0,02%. Путем заступника и брокера у осигурању је обрачунато 9.760.477 КМ или 84,8% премије животних осигурања, а што представља повећање обрачунате премије животних осигурања путем ових канала продаје за 10,7%.

Највеће учешће обрачунате премије путем заступника (у укупно обрачунатој премији) остварено је у врсти осигурања живота, а највеће учешће обрачунате премије путем брокера у осигурању (у укупно обрачунатој премији) у врсти осигурања незгоде. Премија осигурања од одговорности за моторна возила, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, учествовала је са 14,5% у укупно обрачунатој премији ове врсте осигурања.

## 2.2. Билансна структура

На основу достављених финансијских извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, за период 01.01. до 30.06.2020. године, у овом поглављу се даје упоредни приказ и анализа основних билансних позиција.

## 2.2.1. Биланс стања

Вриједност пословне активе и пасиве друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, са стањем на дан 30.06.2020. године, износила је 525.819.122 КМ и, у односу на стање на дан 31.12.2019. године, била је већа за 3,7%.

Скраћена шема активе збирног биланса стања друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској дата је у сљедећој табели.

Табела 16: Актива- укупно за сва друштва за осигурање из РС

А К Т И В А	31.12.2019. година		30.06.2020. година		Индекс 2020/19
	Износ	Удио	Износ	Удио	
А. СТАЛНА ИМОВИНА (I+II+III+IV)	376.582.601	74,3%	387.850.784	73,8%	103,0
I - Нематеријална средства	1.009.550	0,2%	916.683	0,2%	90,8
II - Некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрема и остала основна средства (1+2+3)	114.385.260	22,6%	118.760.185	22,6%	103,8
1. Земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема	42.909.396	8,5%	43.832.689	8,3%	102,2
2. Инвестиционе некретнине	65.897.705	13,0%	68.095.641	13,0%	103,3
3. Основна средства у припреми и остала основна средства	5.578.159	1,1%	6.831.855	1,3%	122,5
III - Дугорочни финансијски пласмани (1+2)	261.130.950	51,5%	268.173.917	51,0%	102,7
1. Учешће у капиталу зависних, придружених и осталих правних лица	4.422.212	0,9%	5.440.371	1,0%	123,0
2. Дугорочни финансијски пласмани матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима, дугорочни финансијски пласмани у земљи и иностранству, финансијска средства која се држе до рока доспијећа, финансијска средства расположива за продају и остали дугорочни финансијски пласмани	256.708.738	50,6%	262.733.546	50,0%	102,3
IV - Одложена пореска средства	56.841	0,0%			
Б. ТЕКУЋА ИМОВИНА (I+II+III+IV)	130.385.087	25,7%	137.968.338	26,2%	105,8
I - Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји	1.506.154	0,3%	1.900.662	0,4%	126,2
II - Краткорочна потраживања, пласмани и готовина	96.043.492	18,9%	100.187.586	19,1%	104,3
1. Потраживања по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци	13.333.526	2,6%	16.845.945	3,2%	126,3
2. Потраживања из специфичних послова и друга потраживања	8.569.603	1,7%	8.289.508	1,6%	96,7
3. Краткорочни финансијски пласмани	38.498.288	7,6%	37.109.795	7,1%	96,4
4. Готовина	35.642.075	7,0%	37.942.338	7,2%	106,5
III - Активна временска разграничења	32.580.365	6,4%	35.680.661	6,8%	109,5
IV - Одложена пореска средства	255.076	0,1%	199.429	0,0%	78,2
ПОСЛОВНА АКТИВА (А+Б)	506.967.688	100,0%	525.819.122	100,0%	103,7
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	4.729.089		14.045.273		297,0
УКУПНА АКТИВА	511.696.777		539.864.395		105,5

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из РС

У наредном графичком приказу представљена је структура пословне активе.

Графикон 4: Структура пословне aktive друштава за осигурање из РС



Извор: Биланси стања друштава за осигурање из РС

У структури пословне active, са стањем на дан 30.06.2020. године, стална имовина је учествовала са 73,8%, а текућа имовина са 26,2%.

У односу на стање на дан 31.12.2019. године, стална имовина је повећана за 3%, а у оквиру које је повећан износ на позицијама некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрема и остала основна средства за 3,8% и дугорочни финансијски пласмани за 2,7%, док је смањење забиљежено на позицији нематеријална средства за 9,2%. У оквиру износа исказаног на позицији некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрема и остала основна средства повећан је износ на ставкама земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема (2,2%), инвестиционе некретнине (3,3%) и основна средства у припреми и остала основна средства (22,5%). На повећање износа исказаног у оквиру ставке земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема утицало је повећање износа грађевинских објеката (куповина техничког прегледа) код једног друштва за осигурање. Повећање износа инвестиционих некретнина произилази из мање значајног појединачног повећања истих код седам друштава за осигурање, док је повећање износа улагања на туђим некретнинама једног друштва и номинално мање значајна повећања износа на ставкама аванса и основних средстава у припреми код два друштва за осигурање утицало на повећање износа основних средстава у припреми и осталих основних средстава. У оквиру дугорочних финансијских пласмана повећан је износ учешћа у капиталу зависних, придружених и осталих правних лица за 23,0% због улагања два друштва за осигурање у придружена и остала правна лица, те износ финансијских средстава расположивих за продају (обвезнице чији је емитент Република Српска) и износ дугорочних финансијских пласмана у земљи (орочени депозити). Смањење на позицији нематеријална средства за 9,2% нема материјалну значајност, јер учешће износа исказаног на овој позицији, у оквиру сталне имовине, је тек 0,2%.

Текућа имовина се повећала за 5,8%, у оквиру које је забиљежено повећање на позицијама залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји за 26,2%, краткорочна потраживања, пласмани и готовина за 4,3% и активна временска разграничења за 9,5%, док је на позицији одложена пореска средства забиљежено смањење од 21,8%. Учешће износа исказаног на ставкама залиха, сталних средстава и средстава обустављеног пословања намијењених продаји, у износу пословне active, је тек 0,4% па повећање од 26,2% није имало материјалну значајност. У оквиру краткорочних потраживања пласмана и готовине повећали су се износи потраживања по

основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци за 26,3% и готовина за 6,5%, а смањени износи потраживања из специфичних послова и друга потраживања за 3,3% и краткорочних финансијских пласмана за 3,6%. На повећање износа потраживања по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци утицало је повећање потраживања по основу премије неживотних осигурања, док је исказано повећање износа готовине повезано са незавршеним процесима улагања до краја извјештајног периода. Смањење износа краткорочних финансијских пласмана произилази из промјена исказаних износа, појединачних друштава за осигурање, на ставкама краткорочних финансијских пласмана у повезана правна лица и краткорочних финансијских пласмана у земљи, уз исказивања у оквиру краткорочних финансијских пласмана дијела дугорочних депоновања и улагања који доспијевају за наплату у периоду до годину дана код два друштва за осигурање. Промјене износа на ставкама активних временских разграничења код појединачних друштава за осигурање резултирало је повећањем укупног износа активних временских разграничења, а везано је за реализацију појединачних политика реосигурања (промјене износа учешћа реосигураваача у резервама за штете и преносној премији), те за номинално мање значајно повећање износа разграничених трошкова. Смањење износа одложених пореских средстава за 21,8% нема материјалну значајност, јер је учешће износа исказаног на овој позицији у пословној активи било тек 0,04%.

Ванбилансна актива, односно пасива, је повећана за 2,97 пута, на шта је значајнији утицај имало евидентирање потраживања од правних лица која су у стечају, те у мањем дијелу и повећање износа датих гаранција за обезбјеђење извршења обавеза трећих лица. Дио износа исказаног у оквиру ове позиције односи се на државну имовину (грађевинске објекте које користи друштво за осигурање Wiener osiguranje a.d) и на отписана потраживања једног друштва за осигурање.

Скраћена шема пасиве збирног биланса стања друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској дата је у сљедећој табели.

Табела 17: Пасива - укупно за сва друштва за осигурање

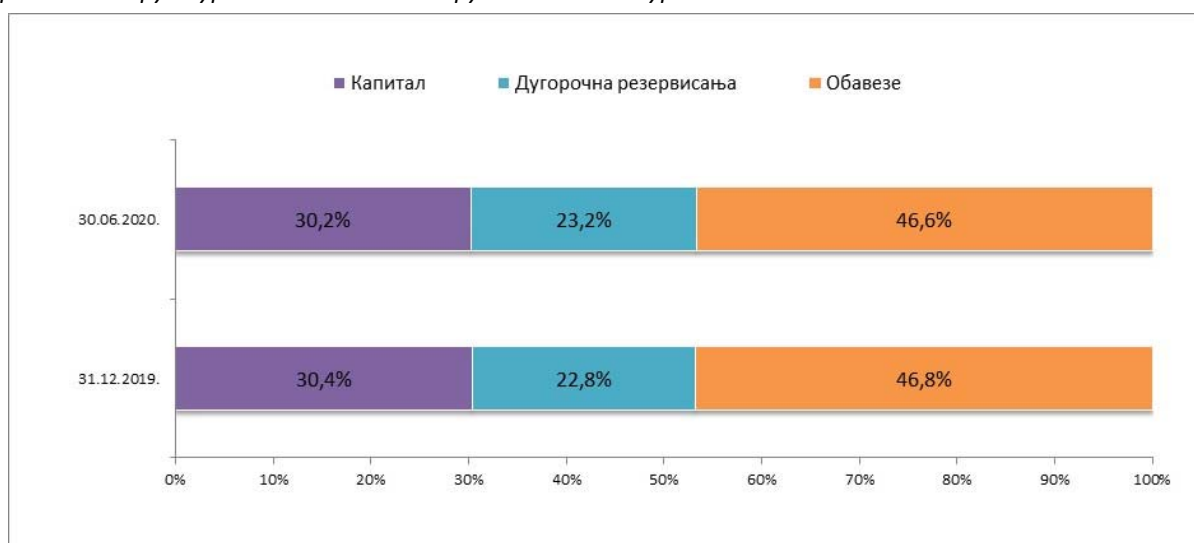
ПАСИВА	31.12.2019. година		30.06.2020. година		Индекс 2020/19
	Износ	Удио	Износ	Удио	
А. КАПИТАЛ	153.930.844	30,4%	158.938.819	30,2%	103,3
1. Основни капитал	103.655.891	20,4%	109.680.891	20,9%	105,8
2. Емисиона премија	5.838.218	1,2%	6.606.242	1,3%	113,2
3. Емисиони губитак	4.045.946	0,8%	4.035.080	0,8%	99,7
4. Резерве из добитка	5.884.248	1,2%	5.302.699	1,0%	90,1
5. Ревалоризационе резерве	3.659.077	0,7%	3.425.137	0,7%	93,6
6. Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	6.333.344	1,2%	4.565.916	0,9%	72,1
7. Нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	1.205.885	0,2%	1.484.170	0,3%	123,1
8. Нераспоређени добитак (9+10)	45.436.087	9,0%	43.809.055	8,3%	96,4
9. Нераспоређени добитак ранијих година	15.043.847	3,0%	20.414.491	3,9%	135,7
10. Нераспоређени добитак текуће године	30.392.240	6,0%	23.394.564	4,4%	77,0
11. Губитак до висине капитала (12+13)	11.624.190	2,3%	8.931.871	1,7%	76,8
12. Губитак ранијих година	6.865.833	1,4%	8.553.388	1,6%	124,6
13. Губитак текуће године	4.758.357	0,9%	378.483	0,1%	8,0
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	115.652.655	22,8%	121.794.747	23,2%	105,3
В. ОБАВЕЗЕ (1+2)	237.384.189	46,8%	245.085.556	46,6%	103,2
1. Дугорочне обавезе	4.091.192	0,8%	4.383.285	0,8%	107,1
2. Краткорочне обавезе и ПВР	233.292.997	46,0%	240.702.271	45,8%	103,2
2.1. Преносна премија ЖО	6.523.662	1,3%	6.011.215	1,1%	92,1

ПАСИВА	31.12.2019. година		30.06.2020. година		Индекс 2020/19
	Износ	Удио	Износ	Удио	
2.2. Преносна премија НЖО	118.832.112	23,4%	117.913.712	22,4%	99,2
2.3. Резервисане штете ЖО	1.075.927	0,2%	1.189.747	0,2%	110,6
2.4. Резервисане штете НЖО	76.062.118	15,0%	74.505.505	14,2%	98,0
2.5. Друга пасивна разграничења	4.714.813	0,9%	6.218.075	1,2%	131,9
2.6. Остале краткорочне обавезе	26.084.365	5,1%	34.864.017	6,6%	133,7
Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА	506.967.688	100,0%	525.819.122	100,0%	103,7
Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	4.729.089		14.045.273		297,0
Ђ. УКУПНА ПАСИВА	511.696.777		539.864.395		105,5

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из Републике Српске

У наредном графичком приказу је представљена структура пословне пасиве.

Графикон 5: Структура пословне пасиве друштава за осигурање



Извор: Биланси стања друштава за осигурања из РС

У структури пословне пасиве, са стањем на дан 30.06.2020. године, капитал је учествовао са 30,2%, дугорочна резервисања са 23,2% и обавезе са 46,6%, при чему су техничке резерве (преносна премија и резервисане штете) чиниле 81,4% укупних обавеза.

У структури пословне пасиве, износи преносне премије и резервисаних штета животних и неживотних осигурања учествовали су са 37,9%, математичке резерве и резервисања за учешће у добитку код животних осигурања са 22,8% и капитала са 30,2%, односно износи исказани на овим позицијама учествовали су укупно са 90,9% у пословној пасиви. Износи исказани на овим позицијама и њихов међусобни однос био је у складу са основном дјелатношћу и структуром портфеља друштава за осигурање. Капитал је повећан за 3,3%, у односу на стање на дан 31.12.2019. године, а у оквиру којег су повећани износи на ставкама основни капитал (5,8%) и емисиона премија (13,2%), док је смањење забиљежено на ставкама емисиони губитак (0,3%), резерве из добитка (9,9%), ревалоризационе резерве (6,4%), нераспоређени добитак (3,6%) и губитак до висине капитала (23,2%). Промјене у износима наведених ставки, које су исказане у оквиру позиције капитал, повезане су са повећањем капитала у сврху испуњавања капиталних захтјева прописаних Законом о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање<sup>4</sup> и оствареним резултатима пословања. Промјене износа на

<sup>4</sup> „Службени гласник Републике Српске“, број: 58/19

ставкама нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају и нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају повезане су са вредновањима која произилазе из Међународног рачуноводственог стандарда 39 - Финансијски инструменти: признавање и мјерење.

На позицији дугорочна резервисања забиљежен је пораст од 5,3%, у оквиру које је повећан износ математичке резерве за 5,3% и резерве за учешће у добитку животних осигурања за 4,4%. Износ математичке резерве и резервисања за учешће у добитку животних осигурања чинили су 98,4% исказаног износа дугорочних резервисања. Повећање износа математичке резерве и резервисања за учешће у добитку животних осигурања резултат је сазријевања портфеља и раста обрачунате премије животних осигурања.

Укупне обавезе повећане су за 3,2%, у оквиру којих су повећане дугорочне обавезе за 7,1%, а краткорочне обавезе и пасивна временска разграничења за 3,2%. Учешће дугорочних обавеза у пословној пасиви је тек 0,8%, па њихово повећање нема материјалну значајност са становишта повећања нивоа задужености сектора осигурања. Износи преносне премије и резервисаних штета животних и неживотних осигурања учествовали су са 82,9%, а обавеза по основу штета и уговорених износа са 0,3% у укупном износу краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења. На повећање других пасивних временских разграничења утицало је исказивање износа недоспјелих обавеза и повећање износа унапријед обрачунатих трошкова провизија и плата, код једног друштва за осигурање. На повећање осталих краткорочних обавеза утицало је повећање обавеза по основу дивиденде код три друштва за осигурање.

## 2.2.2. Биланс успјеха

Скраћена шема збирног биланса успјеха друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, за прво полугодиште 2019. и 2020. године, дата је у сљедећој табели.

Табела 18: Биланс успјеха - укупно за сва друштва за осигурање из РС

ПОЗИЦИЈА	30.06.2019.		30.06.2020.		Индекс 2020/19
	Износ	Удио	Износ	Удио	
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Пословни приходи (1+2+3+4+5+6)	116.647.039	92,1%	128.860.622	93,1%	110,5
1. Приходи од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија животних осигурања	11.313.104		12.471.649		110,2
2. Приходи од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања	96.787.382		101.014.244		104,4
3. Приходи по основу учешћа саосигурања и реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања	1.581.105		3.232.300		204,4
4. Приходи од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања	1.206.698		6.115.656		506,8
5. Приходи од поврата пореских и других дажбина и приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	140.213		320.395		228,5
6. Други пословни приходи	5.618.537		5.706.378		101,6
II - Пословни расходи (1+2)	104.377.639	94,4%	109.930.517	95,5%	105,3
1. Функционални расходи (1.1.+1.2.+1.3.)	57.872.535		62.973.420		108,8
1.1. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	8.077.355		7.892.225		97,7
1.2. Накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања	4.032.607		5.006.750		124,2
1.3. Накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања	45.762.573		50.074.445		109,4
2. Трошкови спровођења осигурања	46.505.104		46.957.097		101,0

Агенција за осигурање Републике Српске

ПОЗИЦИЈА	30.06.2019.		30.06.2020.		Индекс 2020/19
	Износ	Удио	Износ	Удио	
III - Пословни добитак/губитак (I-II)	12.269.400		18.930.105		154,3
<b>Б. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ</b>					
I - Финансијски приходи	5.547.634	4,4%	5.231.269	3,8%	94,3
II - Финансијски расходи	271.795	0,2%	449.927	0,4%	165,5
III - Финансијски добитак/губитак (I-II)	5.275.839		4.781.342		90,6
АБ - Добитак/губитак редовне активности (AIII+BIII)	17.545.239		23.711.447		135,1
<b>В. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ</b>					
I - Остали приходи	1.862.368	1,5%	2.103.650	1,5%	113,0
II - Остали расходи	3.822.330	3,5%	2.971.629	2,6%	77,7
III - Добитак/губитак по основу осталих прихода и расхода (I-II)	-1.959.962		-867.979		44,3
<b>Г. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ</b>					
I - Приходи од усклађивања вриједности имовине	1.357.795	1,1%	2.147.360	1,6%	158,2
II - Расходи од усклађивања вриједности имовине	1.697.390	1,5%	153.959	0,1%	9,1
III - Добитак/губитак по основу усклађивања вриједности имовине (I-II)	-339.595		1.993.401		-587,0
<b>Д. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА</b>					
Д I - РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	302.002	0,3%	623.811	0,5%	206,6
<b>Ђ. ДОБИТАК /ГУБИТАК ПРИЕ ОПОРЕЗИВАЊА (АБ+ВIII+ ГIII+Д-Д1)</b>					
Ђ. ДОБИТАК /ГУБИТАК ПРИЕ ОПОРЕЗИВАЊА (АБ+ВIII+ ГIII+Д-Д1)	15.013.514		24.261.806		161,6
<b>Е. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ -Порески расходи периода</b>					
Е. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ -Порески расходи периода	991.679		1.249.871		126,0
<b>Ж. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА</b>					
Ж. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	30.000				
<b>З. НЕТО ДОБИТАК /НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА (Ђ-Е-Ж)=(З 1- З 2)</b>					
З. НЕТО ДОБИТАК /НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА (Ђ-Е-Ж)=(З 1- З 2)	13.991.835		23.011.935		164,5
1. Нето добитак текуће године	16.026.294		23.394.564		146,0
2. Нето губитак текуће године	2.034.459		382.629		18,8
<b>И. ОСТАЛИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ</b>					
I - Добитци утврђени директно у капиталу	1.108.027	0,8%	4.146	0,0%	0,4
II - Губици утврђени директно у капиталу	18.679	0,0%	1.012.966	0,9%	5423,0
III - Порез на добитак који се односи на остале добитке и губитке	81.974	0,1%	72.503	0,1%	88,4
<b>Ј. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (ЗI+ИI-ИII±ИIII)</b>					
Ј. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (ЗI+ИI-ИII±ИIII)	14.999.209		22.075.618		147,2
<b>К. УКУПНИ ПРИХОДИ И ДОБИЦИ (АI+БI+ВI+ГI+Д+И1)</b>					
К. УКУПНИ ПРИХОДИ И ДОБИЦИ (АI+БI+ВI+ГI+Д+И1)	126.592.697	100,0%	138.395.795	100,0%	109,3
<b>Л. УКУПНИ РАСХОДИ И ГУБИЦИ (АII+БII+ВII+ГII+ДI+Ж+ИII ± ИIII)</b>					
Л. УКУПНИ РАСХОДИ И ГУБИЦИ (АII+БII+ВII+ГII+ДI+Ж+ИII ± ИIII)	110.601.809	100,0%	115.070.306	100,0%	104,0
<b>Љ. УКУПАН БРУТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (К-Л)</b>					
Љ. УКУПАН БРУТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (К-Л)	15.990.888		23.325.489		145,9
<b>М. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ (Е)</b>					
М. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ (Е)	991.679		1.249.871		126,0
<b>Н. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (Љ-М)=Ј</b>					
Н. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (Љ-М)=Ј	14.999.209		22.075.618		147,2

Извори: финансијски извјештаји друштва за осигурање из РС

Укупни приходи, укључујући и добитке утврђене директно у капиталу, у првој половини 2020. године, износили су 138.395.795 КМ и били су већи, у односу на исти период 2019. године, за 9,3%.

Пословни приходи чинили су 93,1% укупних прихода, износили су 128.860.622 КМ и били су већи за 10,5%. Повећани су износи на свим ставкама пословних прихода. На повећање износа прихода од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија животних осигурања значајнији утицај је имало повећање премије животних осигурања. Повећање прихода од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања је повезано са утицајима позитивних корекција износа преносне премије неживотних осигурања и спровођења политика реосигурања на приходе од премије неживотних осигурања. Реализација уговора о осигурању, покривених реосигурањем, утицало је на повећање прихода по основу учешћа



саосигурања и реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања. Повећање прихода од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања, повезано је са мањим износом обрачунатих резерви за штете, у односу на исти период 2019. године, при чему је повећање прихода по том основу било значајније код једног друштва за осигурање. Приходи од поврата пореских и других дажбина и приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл, иако су повећани за 2,2 пута, номинално нису били значајни са становишта утицаја на остварени пословни резултат.

Финансијски приходи су учествовали са 3,8% у укупним приходима и били су мањи за 5,7%. Остали приходи, приходи од усклађивања вриједности имовине, те приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година нису имали материјално значајан утицај на нето резултат периода.

Добици утврђени директно у капиталу су мањи за 99,6% из разлога што у овом извјештајном периоду нису остварени добници по основу промјене фер вриједности хартија од вриједности расположивих за продају, које су у истом периоду 2019. године, исказала три друштва за осигурање.

Укупни расходи, укључујући и губитке утврђене директно у капиталу, износили су 115.070.306 КМ и били су већи за 4%.

Пословни расходи чинили су 95,5% укупних расхода, износили су 109.930.517 КМ и били су већи за 5,3%. У структури пословних расхода, функционални расходи су учествовали са 57,3% и већи су за 8,8%. У оквиру функционалних расхода повећале су се накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања (24,2%), због утицаја раста износа накнада штета, уговорених износа и удјела у штетама животних осигурања, те накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања (9,4%). С друге стране, смањен је износ расхода за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (2,3%). Трошкови спровођења осигурања учествовали су са 42,7% у пословним расходима и повећани су за 1%, а чине их трошкови амортизације и резервисања (4,3%), трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови (63,9%) и трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (31,8%).

Финансијски расходи учествовали су у укупним расходима са 0,4%, остали расходи са 2,6%, расходи од усклађивања вриједности имовине са 0,1%, расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година са 0,5%. Због малог учешћа у укупним расходима, промјене на позицијама наведених расхода нису имали материјално значајан утицај на укупан нето резултат периода, без обзира на њихову релативну промјену.

Губици утврђени директно у капиталу учествовали су са 0,9% у укупним расходима, а њихово повећање се односи на губитке по основу промјене фер вриједности хартија од вриједности расположивих за продају.

Пословни добитак износио је 18.930.105 КМ и био је већи за 54,3%, док је добитак из редовне активности (када се укључе финансијски приходи и расходи) износио 23.711.447 КМ и био је већи за 35,1%.

Нето резултат периода је добитак у износу од 23.011.935 КМ. Тринаест друштава за осигурање је исказало нето добитак у износу од 23.394.564 КМ, док је једно друштво исказало нето губитак у износу од 382.629 КМ. Укупан нето резултат у обрачунском периоду на нивоу сектора, добијен као разлика укупних прихода и добитака утврђених директно у капиталу, са једне стране, и укупних расхода, губитака утврђених директно у капиталу и текућег и одложеног пореза на добит, са друге стране, био је добитак у износу од 22.075.618 КМ.

## 2.3. Финансијски и технички показатељи

### 2.3.1. Обрачун и покривеност техничких резерви прописаним облицима активе

#### 2.3.1.1. Укупно обрачунате техничке резерве

Актуарски заснован обрачун техничких резерви је битан предуслов за одржавање солвентности друштава за осигурање, чиме се доприноси бољој заштити интереса осигураника и корисника осигурања, као и јачању повјерења у дјелатност осигурања. Правила обрачуна техничких резерви прописана су подзаконским актима Агенције, а њихова адекватна примјена предмет је контроле, како овлашћених актуара, тако и Агенције кроз обавезне извјештаје која друштва за осигурање достављају периодично и кроз непосредне контроле.

У наредном графикону илуструје се преглед укупно обрачунатих техничких резерви свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 6: Укупно обрачунате техничке резерве свих друштава за осигурање из РС



Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Са стањем на дан 30.06.2020. године, износ укупно обрачунатих техничких резерви свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској био је већи за 5,5%, у односу на стање на дан 30.06.2019. године.

Ради одржавања финансијске способности извршавања обавеза по основу исплате штете и накнада из уговора о осигурању, друштво за осигурање је дужно да средства за покриће техничких резерви улаже у прописане облике средстава, уз примјену принципа сигурности, профитабилности, те водећи рачуна о дисперзији улагања.

С обзиром да се примјењују различити услови и ограничења улагања код животних и неживотних осигурања, у наставку се даје одвојена анализа улагања средстава за покриће техничких резерви.

#### 2.3.1.2. Обрачун и средства за покриће техничких резерви неживотних осигурања

Укупно обрачунате техничке резерве неживотних осигурања, са стањем на дан 30.06.2020. године, износиле су 193.841.889 КМ и биле су веће, у односу на исти дан претходне године, за 1,3%.

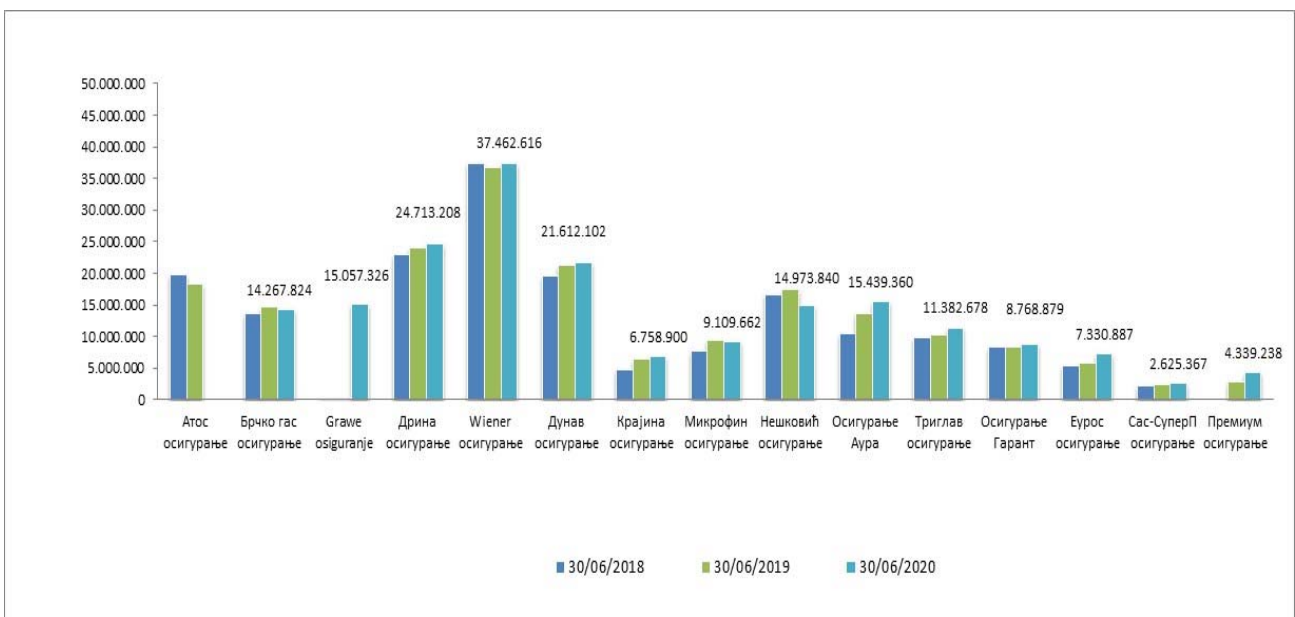
Графикон 7: Укупно обрачунате техничке резерве друштава за неживотна осигурање



Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У наредном графикону приказане су обрачунате техничке резерве неживотних осигурања по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 8: Преглед обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања по друштвима за осигурање из РС



Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Из графикона се види да је, са стањем на дан 30.06.2020. године, у односу на исти дан претходне године, код три друштва за осигурање дошло до смањења износа обрачунатих техничких резерви, при чему је значајније смањене код једног друштва за осигурање због смањења обрачунатих резерви за штете.

У наредном графикону приказана је структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања.

Графикон 9: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања



Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У структури укупних улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања, најзначајније учешће имале су хартије од вриједности, орочени депозити и некретнине са укупним учешћем од 79,6%. Улагања у хартије од вриједности, првенствено у обвезнице чији је емитент Република Српска, биљеже раст. Везано за улагања у некретнине, континуирано је присутан ризик реалности процјене њихове вриједности.

Са стањем на дан 30.06.2020. године, једно друштво за осигурање исказало је недостатак средстава за покриће техничких резерви, те је код овог друштва за осигурање и даље на снази изречена надзорна мјера забране располагања постојећим средствима за покриће обрачунатих техничких резерви и средствима за покриће 50% минималног гарантног фонда, као и мјера из надзора која обухвата план активности за обезбјеђење недостајућих средстава за покриће техничких резерви изречена у току 2020. године.

Код осталих друштава за осигурање која се баве неживотним осигурањима обезбијеђена је усклађеност са прописаним захтјевима покрића техничких резерви неживотних осигурања.

### 2.3.1.3. Обрачун и средства за покриће техничких резерви животних осигурања

Укупно обрачунате техничке резерве животних осигурања, са стањем на дан 30.06.2020. године, износиле су 127.097.341 КМ и биле су веће, у односу на исти дан претходне године, за 12,5%. Раст обрачунатих техничких резерви животних осигурања је стабилан и у складу је са растом и старосном структуром портфеља животних осигурања.

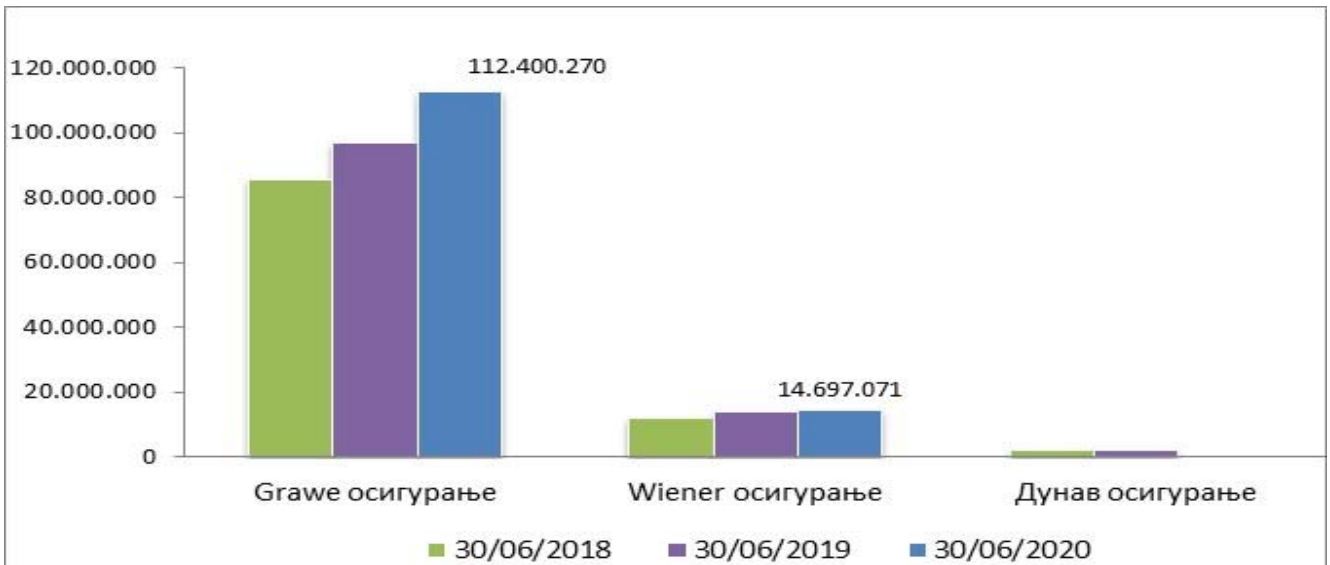
Графикон 10: Укупно обрачунате техничке резерве животних осигурања



Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У наредном графикону приказане су обрачунате техничке резерве животних осигурања по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 11: Преглед обрачунатих техничких резерви животних осигурања по друштвима за осигурање из РС



Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Разлика у износу обрачунатих техничких резерви животних осигурања између појединачних друштава за осигурање је сразмјерна учешћу ових друштава у укупној премији животних осигурања, при чему за једно друштво нису приказане обрачунате техничке резерве животног осигурања са стањем на дан 30.06.2020. године, јер је у извјештајном периоду извршен пренос портфеља животног осигурања између два друштва за осигурање из Републике Српске.

У наредном графикону приказана је структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви животних осигурања.

Графикон 12: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви животних осигурања



Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У структури укупних улагања средстава за покриће обрачунатих техничких резерви животних осигурања најзначајније учешће имале су хартије од вриједности, првенствено обвезнице чији је емитент Република Српска.

Код друштава која се баве животним осигурањима континуирано је обезбијеђена квантитативна и квалитативна усклађеност са прописаним захтјевима покрића техничких резерви животних осигурања.

### 2.3.2. Показатељи о исплаћеним одштетама и другим накнадама из осигурање

У наставку се дају основни подаци у вези са рјешавањем и исплатом одштета и других накнада по основу уговора о осигурању (у даљем тексту: обавезе из осигурања).

У првој половини 2020. године, друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској су осигураницима и корисницима осигурања исплатила 37.618.584 КМ, или 7,8% више у односу на исти период претходне године.

Табела 19: Износ исплаћених обавеза из осигурања по врстама осигурања

ВРСТА ОСИГУРАЊА	(у КМ)		
	30.06.2018.	30.06.2019.	30.06.2020.
Осигурање незгоде	2.628.220	3.081.562	3.095.120
Здравствено осигурање	449.837	243.634	313.694
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	4.381.932	5.130.632	5.152.874
Осигурање пловила			2.432
Осигурање робе у превозу	4.041	26.726	36.381
Осигурање имовине од пожара и природних сила	936.238	1.250.253	2.770.852
Осигурање осталих штета на имовини	478.382	691.996	697.162
Осигурање од одговорности за моторна возила	23.123.407	20.926.226	20.949.196
Осигурање од опште грађанске одговорности	172.219	133.614	117.343

ВРСТА ОСИГУРАЊА	30.06.2018.	30.06.2019.	30.06.2020.
Осигурање кредита	830	33.468	108.417
Осигурање гаранција		861	
Осигурање од различитих финансијских губитака	29.591	31.959	28.108
Осигурање помоћи	506	641	3.716
<b>УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>	<b>32.205.204</b>	<b>31.551.571</b>	<b>33.275.295</b>
Животно осигурање	3.038.149	2.816.419	3.859.017
Ренте	1.324	1.332	3.996
Додатна осигурања уз осигурање живота	446.823	532.111	480.276
<b>УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>	<b>3.486.296</b>	<b>3.349.861</b>	<b>4.343.289</b>
<b>УКУПНО</b>	<b>35.691.500</b>	<b>34.901.432</b>	<b>37.618.584</b>

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Укупно исплаћене обавезе по основу закључених уговора неживотних осигурања износиле су 33.275.295 КМ и биле су веће за 5,5%. Корисницима животног осигурања, у овом извјештајном периоду, исплаћено је 4.343.289 КМ, што представља повећање за 29,7%.

У наредној табели приказани су показатељи ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за животна и неживотна осигурања, израчунати на основу збирних износа односних позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 20: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања

Опис	30.06.2018.	30.06.2019.	30.06.2020.
Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања у неживотним осигурањима	70,7%	72,6%	72,2%
Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања у животним осигурањима	81,4%	76,4%	75,2%
Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања у неживотним осигурањима	98,0%	97,9%	98,1%
Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања у животним осигурањима	100,0%	99,7%	100,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања представља однос броја укупно ријешених и укупно евидентираних захтјева. Стопа исплате обавеза из осигурања представља однос броја укупно исплаћених и укупно ријешених одштетних захтјева. У посматраном периоду није било значајнијих промјена код ових показатеља.

У наредној табели дате су стопе ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања у врсти: осигурање од одговорности за моторна возила, по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 21: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања у врсти: осигурање од одговорности за моторна возила на дан 30.06.2020. године

Р.Б.	Друштво за осигурање	Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања	Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања
1.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	63,3%	100,0%
2.	Grawe осигурање А.Д.	61,4%	100,0%
3.	Еурос осигурање А.Д.	62,9%	98,0%
4.	Дрина осигурање А.Д.	60,6%	100,0%
5.	Дунав осигурање А.Д.	67,6%	98,3%
6.	Wiener осигурање А.Д.	53,9%	96,0%

Р.Б.	Друштво за осигурање	Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања	Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања
7.	Крајина осигурање А.Д.	53,1%	73,9%
8.	Микрофин осигурање А.Д.	81,6%	100,0%
9.	Нешковић осигурање А.Д.	63,8%	96,5%
10.	Осигурање Аура А.Д.	82,8%	99,8%
11.	Осигурање Гарант Д.Д.	68,1%	99,8%
12.	Премиум осигурање А.Д.	76,9%	100,0%
13.	САС-СуперП осигурање А.Д.	88,3%	100,0%
14.	Триглав осигурање А.Д.	63,9%	99,0%
УКУПНО:		67,2%	98,3%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Потребно је напоменути да стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања, зависи и од објективних фактора на које друштво за осигурање није у могућности да утиче (нпр. старости портфеља друштва за осигурање, начина евидентирања одштетних захтјева, броја одштетних захтјева у судском спору и захтјева са непотпуном документацијом и сл), те да би била мјеродаван показатељ потребно је посматрати заједно са осталим показатељима.

### 2.3.3. Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио

Рацио штета представља однос мјеродавних штета и мјеродавне премије, док рацио трошкова представља учешће трошкова спровођења осигурања у обрачунатој премији. Комбиновани рацио показује резултат обављања послова осигурања прије укључивања резултата од улагања, а рачуна се као збир рациа трошкова и рациа штета.

У наредном табеларном прегледу приказани су рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио за неживотна осигурања, израчунати на основу збирних износа напријед наведених позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 22: Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио неживотних осигурања

О П И С	30.06.2019.	30.06.2020.
Рацио штета (%)	35,4	31,2
Рацио трошкова (%)	42,0	41,3
Комбиновани рацио (%)	77,4	72,5

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Уколико је комбиновани рацио мањи од 100, разлика између 100 и комбинованог рациа представља позитиван резултат из послова осигурања, а уколико је комбиновани рацио већи од 100, та разлика представља негативан резултат из послова осигурања.

Са стањем на дан 30.06.2020. године, комбиновани рацио је био испод 100, што значи да је остварен позитиван резултат из послова осигурања.



### 2.3.4. Показатељи рентабилност имовине и рентабилности властитих средстава

У наредном табеларном прегледу приказана је рентабилност имовине и рентабилност властитих средстава, израчуната на основу збирних износа позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 23: Показатељи рентабилности

Период	30.06.2019.	30.06.2020.
Поврат на уложену имовину (ROA) (%)	2,9	4,4
Поврат на уложени властити капитал (ROE) (%)	9,4	14,7

Извор: Извјештаји друштава за осигурања из РС

Показатељ рентабилности имовине (ROA) рачуна се као однос нето резултата периода и просјечне aktive, а представља мјеру приноса на укупну активу. Показатељ рентабилности капитала (ROE) представља однос између нето резултата периода и просјечног капитала, а показује колики је поврат на уложени властити капитал.

Вриједности наведених показатеља, са стањем на дан 30.06.2020. године, указују да су и рентабилност имовине и рентабилност капитала повећана у односу на исти дан претходне године, а што је резултат повећања aktive, капитала и нето резултата периода.

### 2.3.5. Остали показатељи пословања

У наредном табеларном прегледу приказани су остали показатељи пословања, израчунати на основу збирних износа позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 24: Остали показатељи пословања друштава за осигурање

Период	30.06.2019.	30.06.2020.
Премија по запосленом (у КМ)	72.633	71.520
Укупан приход по запосленом (у КМ)	80.594	89.285
Добит по запосленом (у КМ)	8.986	14.846
Добит/Укупан приход (%)	11,2	16,6
Рацио солвентности (%)	142,5	162,1
Општа ликвидност (%)	3,4	4,0

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Из претходне табеле се види да су сви показатељи, осим премије по запосленом, обрачунати са стањем на дан 30.06.2020. године, били већи у односу на исти дан претходне године. Смањење премије по запосленом произилази из мање обрачунате премије у овом извјештајном периоду. Треба истаћи да је коефицијент опште ликвидности значајно већи од 1, што одражава способност измирења обавеза у роковима доспијећа.

### 3. ДОБРОВОЉНО ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ

#### 3.1.1. Друштво за управљање добровољним пензијским фондом

Дјелатност добровољног пензијског осигурања, у извјештајном периоду, обављало је једно друштво за управљање добровољним пензијским фондом, а то је: Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука.

Према структури власништва, са стањем на дан 30.06.2020. године, Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука је било у већинском страном власништву са учешћем од 67% у укупном капиталу („Skupna“ д.д. Љубљана 34%, „European Bank for Reconstruction and Development“ 16,5% те „Enterprise Expansion Fund“ 16,5%), уз домаће власништво од 33% (Пензијски резервни фонд Републике Српске - ПРЕФ).

У наредној табели је приказана скраћена шема биланса стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом, са стањем на дан 31.12. 2019. и 30.06.2020. године.

Табела 25: Биланс стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом

ПОЗИЦИЈА	(у КМ)				
	31.12. 2019.	%	30.06.2020.	%	Индекс 2020/19
<b>АКТИВА</b>					
А. СТАЛНА СРЕДСТВА	1.136.395	37,1	1.120.498	39,9	98,6
I - Нематеријална средства	25.317	0,8	24.965	0,9	98,6
II - Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине	111.078	3,6	95.533	3,4	86,0
III - Биолошка средства и средства културе	0		0		
IV - Дугорочни финансијски пласмани	1.000.000	32,7	1.000.000	35,6	100,0
V - Одложена пореска средства	0	0,0	0	0,0	0,0
Б. ТЕКУЋА СРЕДСТВА	1.922.723	62,9	1.690.110	60,1	87,9
I - Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји	0		0		
II - Краткорочна потраживања, краткорочни пласмани и готовина	1.922.723	62,9	1.690.110	60,1	87,9
III - Одложена пореска средства	0	0,0			
В. ПОСЛОВНА СРЕДСТВА	3.059.118	100,0	2.810.608	100,0	91,9
Г. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА					
Д. ПОСЛОВНА АКТИВА	3.059.118	100,0	2.810.608	100,0	91,9
Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА					
Е. УКУПНА АКТИВА	3.059.118	100,0	2.810.608	100,0	91,9
<b>ПАСИВА</b>					
А. КАПИТАЛ	3.025.168	98,9	2.765.250	98,4	91,4
I - Основни капитал	4.400.000		4.400.000		100,0
II - Уписани неуплаћени капитал	0	0,0	0	0,0	0,0
III - Емисиона премија	0	0,0	0	0,0	0,0
IV- Емисиони губитак	0	0,0	0	0,0	0,0
V - Резерве	0	0,0	0	0,0	0,0
VI - Ревалоризационе резерве	0	0,0	0	0,0	0,0
VII - Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	0	0,0	0	0,0	0,0
VIII - Нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	196	0,0	338	0,0	172,4

ПОЗИЦИЈА	31.12. 2019.	%	30.06.2020.	%	Индекс 2020/19
IX - Нераспоређени добитак	0	0,0	0	0,0	0,0
X - Губитак до висине капитала	1.374.636	44,9	1.634.412	58,2	118,9
1. Губитак ранијих година	881.503	28,8	1.374.636	48,9	155,9
2. Губитак текуће године	493.133	16,1	259.776	9,2	52,7
Б. РЕЗЕРВИСАЊА, ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ И РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ	0	0,0	0	0,0	0,0
В. ОБАВЕЗЕ	33.950	1,1	45.358	1,6	133,6
I - Дугорочне обавезе	0	0,0	0	0,0	0,0
II - Краткорочне обавезе	33.950	1,1	45.358	1,6	133,6
Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА	3.059.118	100,0	2.810.608	100,0	91,9
Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0	0,0	0	0,0	0,0
Ђ. УКУПНА ПАСИВА	3.059.118	100,0	2.810.608	100,0	91,9

Извор: Биланс стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом

Вриједност пословне активе и пасиве, са стањем на дан 30.06.2020. године, износила је 2.810.608 КМ и мања је за 248.510 КМ или 8,1%, у односу на стање на дан 31.12.2019. године.

У структури пословне активе, стална средства учествовала су са 39,9%, а текућа средства са 60,1%. Дугорочни финансијски пласмани учествовали су са 89,3% у структури сталних средстава, а односили су се на улагања у финансијску имовину расположиву за продају - обвезнице Републике Српске (1.000.000 КМ). Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине учествовале су са 8,5%, а нематеријална средства са 2,2% у сталним средствима. У структури текућих средстава, финансијска средства означена по фер вриједности кроз биланс успеха учествовала су са 54,6% (922.846 КМ), орочени депозити са 20,7% (350.000 КМ), готовина са 20,6% (347.985 КМ), док су остале позиције заједно учествовале са 4,1% (69.279 КМ).

У пословној пасиви капитал је учествовао са 98,4%, а обавезе са 1,6%. Капитал је износио 2.765.250 КМ и био је мањи од акционарског капитала за износ оствареног губитка до висине капитала (1.634.412 КМ) и за износ нереализованих губитака по основу финансијских средстава расположивих за продају (338 КМ). Обавезе су износиле 45.358 КМ.

У наредној табели приказана је скраћена шема биланса успеха друштва за управљање добровољним пензијским фондом, за прво полугодиште 2019. године и прво полугодиште 2020. године.

Табела 26: Биланс успеха друштва за управљање добровољним пензијским фондом

(у КМ)

ПОЗИЦИЈА	30.06.2019.	%	30.06.2020.	%	Индекс 2020/19
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Пословни приходи	12.191	12,5	79.226	77,7	649,9
II - Пословни расходи	320.005	100,0	341.205	94,3	106,6
Б. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	0		0		0,0
В. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК	307.814		261.979		85,1
Г. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Финансијски приходи	28.301	28,9	22.715	22,3	80,3
II - Финансијски расходи	14	0,0	3	0,0	21,4
Д. ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	0		0		0,0
Ђ. ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	279.527		239.267		85,6
Е. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Остали приходи	1.588	1,6	0	0,0	0,0
II - Остали расходи	0	0,0	0	0,0	0,0

ПОЗИЦИЈА	30.06.2019.	%	30.06.2020.	%	Индекс 2020/19
Ж. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА	1.588		0		
З. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА	0		0		0,0
И. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	0		0		0,0
I - Приходи од усклађивања вриједности имовине	55.804	57,0	0	0,0	0,0
II - Расходи од усклађивања вриједности имовине	0	0,0	20.509	5,7	0,0
Ј. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	55.804		0		0,0
К. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	0		20.509		0,0
Л. НЕТО ДОБИТАК И НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА					
I - Нето добитак периода	0		0		0,0
II - Нето губитак периода	222.135		259.776		116,9
УКУПНИ ПРИХОДИ	97.884	100,0	101.941	100,0	104,1
УКУПНИ РАСХОДИ	320.019	100,0	361.717	100,0	113,0

Извор: Финансијски извјештаји друштва за управљање добровољним пензијским фондом

Укупни приходи, у првом полугодишту 2020. године, су износили 101.941 КМ, а у оквиру којих су пословни приходи (приходи од улазних накнада и накнада за управљање) учествовали са 77,7% и финансијски приходи (приходи од камата) са 22,3%.

Укупни расходи су износили 361.717 КМ, а чинили су их пословни расходи у износу од 341.205 КМ или 94,3%, расходи од усклађивања вриједности имовине (улагања у удјеле отворених инвестиционих фондова) у износу од 20.509 КМ или 5,7% и финансијски расходи у износу који нема материјалну значајност. Пословни расходи су проистекли из трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода у износу од 195.574 КМ (57,3% пословних расхода), нематеријалних трошкова у износу од 41.501 КМ (12,2 % пословних расхода), те трошкова материјала, амортизације, трошкова производних услуга и трошкова пореза и доприноса у износу од 104.130 КМ (30,5% пословних расхода).

Нето резултат периода је губитак у износу од 259.776 КМ, и већи је за 16,9%, у односу на исти период прошле године.

### 3.1.2. Добровољни пензијски фонд

У оквиру дјелатности добровољног пензијског осигурања, организован је један добровољни пензијски фонд, а то је: Европски добровољни пензијски фонд Бања Лука. Овим фондом управља Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука. Фонд је организован, као отворени добровољни пензијски фонд, ради прикупљања новчаних средстава добровољном уплатом пензијског доприноса од стране обвезника уплате и улагања тих средстава с циљем повећања вриједности имовине.

Са стањем на дан 30.06.2020. године, укупан број активних чланова фонда био је 28.306. Од укупног броја активних чланова, 99,9% је приступило добровољном пензијском фонду путем пензијских планова, при чему је путем пензијских планова јавних предузећа и јавних институција приступило 96% укупно активних чланова фонда. Просјечна старост чланова добровољног пензијског фонда била је око 46 година.

У наредној табели приказан је скраћена шема биланса стања добровољног пензијског фонда, са стањем на дан 31.12.2019. и 30.06.2020. године.

Табела 27: Биланс стања добровољног пензијског фонда

(у КМ)

ПОЗИЦИЈА	31.12.2019.	%	30.06.2020.	%
А. УКУПНА ИМОВИНА	1.621.532	100,0	4.436.766	100,0
I - Готовина	92.251	5,7	882.106	19,9
II - Улагања фонда	1.521.022	93,8	3.507.244	79,0
III - Потраживања	1.193	0,1	27.677	0,6
IV - Одложена пореска средства	0	0,0	0	0,0
V - Активна временска разграничења	7.066	0,4	19.739	0,4
Б. ОБАВЕЗЕ	14.247	100,0	32.787	100,0
I - Обавезе по основу пословања фонда	9.590	67,3	0	0,0
II - Обавезе по основу трошкова пословања	230	1,6	583	1,8
III - Обавезе према друштву за управљање	4.428	31,1	17.844	54,4
IV - Краткорочне финансијске обавезе	0	0,0	0	0,0
V - Дугорочне обавезе	0	0,0	0	0,0
VI - Остале обавезе фонда	0	0,0	0	0,0
VII - Одложене пореске обавезе	0	0,0	0	0,0
VIII - Пасивна временска разграничења	0	0,0	0	0,0
IX - Обавезе по основу чланства	0	0,0	14.360	43,8
В. НЕТО ИМОВИНА ФОНДА	1.607.284		4.403.979	
Г. КАПИТАЛ	1.607.284		4.403.979	
I - Основни капитал	1.571.841		4.420.851	
II - Капиталне резерве	0		0	
III - Ревалоризационе резерве	31.927		-17.206	
IV - Резерве из добити	0		0	
V - Нераспоређена добит	3.517		3.517	
1. Нераспоређена добит ранијих година	738		3.517	
2. Нераспоређена добит текуће године	2.779		0	
VI - Непокривени губитак	0		3.183	
1. Непокривени губитак ранијих година	0		0	
2. Непокривени губитак текуће године	0		3.183	
VII - Нереализовани добитак/губитак	0		0	
Д. БРОЈ ЕМИТОВАНИХ АКЦИЈА/УДЈЕЛА	153.513,6946396		428.754,3502268	
Ѓ. НЕТО ИМОВИНА ПО УДЈЕЛУ/АКЦИЈЕ	10,46997		10,27157	
Е. ВАНБИЛАНСНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ				

Извор: Финансијски извјештаји добровољног пензијског фонда

Са стањем на дан 30.06.2020. године, укупна имовина добровољног пензијског фонда износила је 4.436.766 КМ, и већа је за 2,7 пута, у односу на стање на исти дан претходне године. У структури укупне имовине добровољног пензијског фонда најзначајније учешће су имала улагања фонда у хартије од вриједности (обвезнице Републике Српске) и у депозите.

Са друге стране, укупне обавезе су износиле 32.787 КМ, а у којима су обавезе према друштву за управљање учествовале са 54,4%, обавезе по основу чланства 43,8%, и обавезе по основу трошкова пословања са 1,8%.

Нето вриједност имовине добровољног пензијског фонда износила је 4.403.979 КМ. Број емитованих удјела тј. број уписаних обрачунских јединица износио је 428.754,3502268, а нето вриједност по удјелу 10,27157 КМ.<sup>5</sup> Стопа приноса на нето имовину добровољног пензијског фонда у извјештајном периоду износила је -3,78097%.

У наредној табели приказана је шема скраћеног биланса успјеха добровољног пензијског фонда, за прво полугодиште 2019. године и прво полугодиште 2020. године.

Табела 28: Биланс успјеха добровољног пензијског фонда

ПОЗИЦИЈА	(у КМ)	
	30.06.2019.	30.06.2020.
<b>А. РЕАЛИЗОВАНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ</b>		
I - Пословни приходи	7.365	25.559
II - Реализовани добитак		
III - Пословни расходи	5.670	28.742
IV - Реализовани губитак		
V - Реализовани добитак/губитак		
1. Реализовани добитак	1.694	
2. Реализовани губитак		3.183
VI - Финансијски приходи		
VII - Финансијски расходи		
<b>Б. РЕАЛИЗОВАНИ ДОБИТАК / ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>		
I - Реализовани добитак прије опорезивања	1.694	
II - Реализовани губитак прије опорезивања		3.183
<b>В. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ</b>		
<b>Г. РЕАЛИЗОВАНИ ДОБИТАК / ГУБИТАК ПОСЛИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>		
I - Реализовани добитак после опорезивања	1.694	
II - Реализовани губитак после опорезивања		3.183
<b>Д. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ</b>		
I - Нереализовани добици	12.452	
II - Нереализовани губици		49.133
<b>Ђ.УКУПНИ НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИТИ (ГУБИЦИ) ФОНДА</b>		0
1. Укупни нерелаизовани добитак	12.452	
2. Укупни нерелаизовани губитак		49.133
<b>Е. ПОВЕЋАЊЕ (СМАЊЕЊЕ) НЕТО ИМОВИНЕ ОД ПОСЛОВАЊА ФОНДА</b>		
1. Повећање нето имовине фонда	14.146	
2. Смањење нето имовине фонда		52.316

Извор: Финансијски извјештаји добровољног пензијског фонда

Повећање пословних прихода је резултат повећања износа исказаних у оквиру прихода од камата на обвезнице и депозите, те прихода од дивиденди и амортизације дисконта (обвезнице). У структури пословних расхода најзначајније учешће је имао износ накнаде друштву за управљање (90%). Поред реализованог губитка, који је износио 3.183 КМ, остварен је и нереализовани губитак у износу од 49.133 КМ, тако да је укупно смањење нето имовине од пословања фонда износило 52.316 КМ.

<sup>5</sup> Вриједност обрачунске јединице фонда на дан вредновања утврђује се дијелењем вриједности нето имовине фонда са укупним бројем обрачунских јединица. Укупан број обрачунских јединица фонда, на дан вредновања, израчунава се на начин да се број обрачунских јединица од последњег дана за који је обрачуната вриједност обрачунске јединице фонда, увећа за број обрачунских јединица који је добијен евидентирањем обрачунских јединица на индивидуалне рачуне чланова фонда на основу запримљених уплата, те умањи за број обрачунских јединица који је добијен престанком чланства на дан вредновања.